

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

18-06-2020 09:15

Via Teams (brug link i kalenderinvitationen)

Information:

Deltagere:

Anne Merethe Løvmoose
Hans van Binsbergen
Hardy Pedersen (AFBUD)
Helle Bach Lauridsen
Henning Mols
Karina Møller
Lisbeth Schmidt Andersen
Martin Østergaard Christensen
Ole Kiil Jacobsen
Stefan Møller Christiansen
Susanne Hammer-Jakobsen
Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 45 min. Deltagere: Mette Søberg, Louise Heltborg Budde, Jesper Callesen, Patrick Larsen, Jens Møller Hald, Bjørn Bjørholm Stilling, Joan Ottesgaard Petersen, Betina Holk Jensen

Pkt. 3: Tid: 15 min. Deltagere: Charlotte Bøcher, Lis Fenger, Ulla Parbo Hefsgaard

Pkt. 4: Tid: 15 min. Deltagere: Charlotte Bøcher, Line Lund Laursen

Pkt. 5: Tid: 15 min.

Pkt. 8: Tid: 15 min.

Pkt. 9: Tid: 15 min. Deltagere: Esben Wendelboe Svendsen og Marianne Holst Nielsen

Pkt. 10: Tid: 30 min. Deltagere: Birgit Møller og May-Britt Kullberg (Der følger en separat dagsorden)

Mødeindhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Forslag til ramme for lokal kvalitetsopfølgning og	2
Punkt 3: Strategi for mental sundhed i Børn og Unge (OKJ).....	3
Punkt 4: Orientering om alkoholindsatserne på skolerne (OKJ).....	4
Punkt 5: Flere i folkeskolen – forslag til kommissorium (HBL).....	5
Punkt 6: Forberedelse til byrådsmøde den 24. juni 2020.....	6
Punkt 7: Eventuelt	6

Punkt 1: Godkendelse af referat

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

09-06-2020 10:00

Via Teams (brug link i kalenderinvitationen)

Information:

Deltagere:

Anne Merethe Løvmoose

Hans van Binsbergen

Hardy Pedersen

Helle Bach Lauridsen

Henning Mols

Karina Møller

Lisbeth Schmidt Andersen

Martin Østergaard Christensen

Ole Kiil Jacobsen

Stefan Møller Christiansen

Susanne Hammer-Jakobsen

Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 10-15 min. Deltagere: Mette Søberg, Louise Heltborg Budde, Charlotte Mariane Buchhave

Pkt. 3: Tid: 15 min.

Pkt. 6: Tid: 60 min. Deltagere: Lisa Balch, Mikkel Munk Quist Andersen, Nicolas Madsen, Cecilie Arnoldi og Stine Fidler Røge (Skal behandles som det første punkt på dagsorden)

Mødeindhold

Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat	1
Punkt 2: Budgettema om indsatser 0-6 år til udvalgmøde den	1
Beslutning for Punkt 2: Budgettema om indsatser 0-6 år til u	1
Punkt 3: Gellerup dagtilbud og dispensationsansøgning (HP)	1
Beslutning for Punkt 3: Gellerup dagtilbud og dispensationsa	1
Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 10. juni 2020	2
Beslutning for Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 10.	2
Punkt 5: Eventuelt	2
Beslutning for Punkt 5: Eventuelt	2

Punkt 1: Godkendelse af referat

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat

Referatet blev godkendt.

Punkt 2: Budgettema om indsatser 0-6 år til udvalgmøde den 17. juni (OKJ)

Tid: 10-15 min. Deltagere: Mette Søberg, Louise Heltborg Budde, Charlotte Mariane Buchhave

Beslutning for Punkt 2: Budgettema om indsatser 0-6 år til udvalgmøde den 17. juni (OKJ)

På møde i Børn og Unge-udvalget den 17. juni 2020 er budgettema om Indsatser på 0-6årsområdet på dagsordenen. Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen fremsender forslag om budgettema med fokus på høj kvalitet i hverdagspraksis i dagtilbuddene til drøftelse og godkendelse på rådmandsmøde den 9. juni 2020.

Indstilling om, at rådmanden:

- Drøfter og godkender forslag til budgettema om indsatser på 0-6 årsområdet til Børn og Unge-udvalget den 17. juni 2020

Mette Søberg, Louise Heltborg Budde, Charlotte Mariane Buchhave deltog.

OKJ præsenterede indstillingen, deltagerne drøftede kort indholdet.

Beslutninger:

- Om minimumnormering - aftalepartierne skal nævnes ikke kun regeringen.
- Med denne bemærkning blev indstillingen godkendt.

(OKJ følger op)

Punkt 3: Gellerup dagtilbud og dispensationsansøgning (HP)

Tid: 15 min.

Beslutning for Punkt 3: Gellerup dagtilbud og dispensationsansøgning (HP)

Forvaltningschef Hardy Pedersen har sat forslaget på dagsorden med henblik på, at rådmanden godkender, at der ansøges om dispensation for Dagtilbudsloven § 26 a stk. 1-10 (30% reglen) for den kommende dagtilbudsafdeling i Børne- og Sundhedshus Vest. Samt at det godkendes, at der inden for afdelinger, der er tildelt dispensation frem mod

2024 igangsættes positive anvisningstiltag, der understøtter dagtilbudslovens regler om bedre fordeling af børn fra udsatte boligområder i daginstitutioner.

Indstilling om,

- At der ansøges om dispensations for Dagtilbudsloven § 26 a stk. 1-10 (30% reglen) for den kommende dagtilbudsafdeling i Børne- og Sundhedshus Vest for en 5.årig periode forud for forventet vedtagelse af lovforslag I163.
- At det godkendes, at der igangsættes positive anvisningstiltag, der understøtter en bedre fordeling af børn i dagtilbudsafdelinger, hvor der er givet dispensation frem mod 2024.
- At der som en del af processen findes anvisningsløsninger for afdelinger uden for det udsatte boligområde, der ligeledes understøtter en bedre fordeling af børn fra udsatte boligområder i alle afdelinger.

Ann Olivia Keblovszki og Mia Lund Kristensen deltog.

Beslutninger:

- TM godkendte, at der sendes en dispensationsansøgning.
- TM godkendte, at der igangsættes anvisningstiltag og anvisningsløsninger. Andre greb end størrelser og distrikter skal overvejes. Opfordring til at finde kreative løsninger.
- Ansøgningen skal sendes til udvalget som skriftlig orientering. BA skal ligeledes orienteres.

(HP følger op)

Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 10. juni 2020

Beslutning for Punkt 4: Forberedelse til byrådsmøde den 10. juni 2020

HvB orienterede om sagen om fravær.

- TM efterspurgte notatet om trivsels- og fraværssagen.
- Svar til DB sendes administrativt.

Punkt 5: Eventuelt

Beslutning for Punkt 5: Eventuelt

KM orienterede om en brand.

OKJ orienterede om, at der nedsættes et Advisory Board i forbindelse med arbejdet med *Alle skal med*

TM orienterede om en pjece, der blev udleveret på sidste udvalgmøde. Skal sendes til PPR. (HvB følger op).

Punkt 2: Forslag til ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn (OKJ)

Tid: 45 min. Deltagere: Mette Søberg, Louise Heltborg Budde, Jesper Callesen, Patrick Larsen, Jens Møller Hald, Bjørn Bjorholm Stilling, Joan Ottesgaard Petersen, Betina Holk Jensen

Forslag til ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn

11. juni 2020
Side 1 af 7

Til rådmandsmødet den 18.juni.

Hvorfor fremsendes forslaget:

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen fremsender forslag til ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn til drøftelse og godkendelse med henblik på fremsendelse til kvalificering på seminar den 19. august 2020. Forud for seminaret sendes forslaget til alle deltagere på seminaret med henblik på forberedelse.

Indstilling

Det indstilles, at rådmanden

1. drøfter og godkender forslag til ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn
2. drøfter og giver input til detaljeringsgraden i byrådsindstillingen
3. drøfter og godkender nedsættelse af et kvalitetspartnerskab
4. drøfter og godkender program til seminar den 19. august 2020
5. drøfter og godkender videre proces og kommunikation.

Hvilke ændringer indebærer forslaget:

Ad 1) Drøftelse og godkendelse af forslag til ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn

Med afsæt i byrådets beslutning den 14. august 2019 er udviklingen af en ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn igangsat med henblik på godkendelse af byrådet januar 2021.

De konkrete forslag er udarbejdet på baggrund af principperne, der blev godkendt på rådmandsmødet den 16. april 2020, der jf. referat fra rådmandsmødet "lægger op til handlerum inden for de forskellige forslag".

Den nye ramme er i maj måned blevet drøftet med faglige organisationer, lederforeninger og forældreorganisationer ved to møder. På første møde blev grundlaget og principperne for den fremtidige ramme drøftet. På andet møde blev et konkret udkast til ramme drøftet.

Undervejs er forslaget også blevet kvalificeret af projektledelserne for Stærkere Læringsfællesskaber, Værdi for og med borgerne og God ledelse (jf. bilag 7 om sammenhænge). Repræsentanter for de faglige ledernetværk er inviteret til at kvalificere forslaget inden drøftelsen på rådmandsmødet den 18. juni 2020.

BØRN OG UNGE

Pædagogik, Undervisning og Fritid
Aarhus Kommune

Pædagogik og Udvikling

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 3052 6873

Direkte e-mail:
lohebu@aarhus.dk

Sag: 19/071323-05
Sagsbehandler:
Louise Heltborg Budde

Formålet med den fremtidige ramme for lokal kvalitetsopfølgning er at skabe en fælles struktur om arbejdet med kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge. Ambitionen er en fælles ramme, som giver mening og værdi for ledere og medarbejdere i Børn og Unge, fordi den understøtter børnenes og de unges trivsel, læring, udvikling og dannelse.

11. juni 2020
Side 2 af 7

Inddragelsesmøderne peger bl.a. på følgende opmærksomhedspunkter i den fremtidige ramme (disse er forsøgt indarbejdet i nærværende udkast).

- Det skal være tydeligt, hvad målet og formålet er med elementerne i rammen, herunder meningsfuld kadence og omfang af datapakker og læringssamtaler
- Sammenhæng mellem kvalitetsopfølgning og tilsyn, herunder hvilken funktion datapakker og læringssamtaler har i den nye ramme
- Generelt opbakning til forslag om læringssamtaler
- Opbakning til læringsmiljøobservationer med opmærksomhed på tydelige rammer for observationerne og et objektivi grundlag og kriterier for den "gode" praksis, man observerer
- Bred inddragelse af forældre, ikke kun bestyrelser. En forældreorganisation ønsker muligheder for lokale forældretilfredshedsundersøgelser, der er understøttet centralt.
- Opmærksomhed på at inddragelse af børnenes perspektiv er svært at finde den rette form på – og at det kan have forskellige udtryk på tværs af tilbuddene og børnenes alder. Inddragelse af børnenes perspektiv bør være et løbende fokus i praksis.

Nærværende forslag er løbende justeret i overensstemmelse med de input, der er blevet givet i forbindelse med de inddragende møder.

I forslaget er den politiske rapport og de temaer, der behandles heri, rammen for fokus for det lokale arbejde med kvalitetsopfølgning og tilsyn i et 2-årligt læringsloop. Kvalitetsopfølgningen og tilsynet centrerer sig om to årlige læringssamtaler, der understøttes af løbende anvendelse af kvantitative såvel som kvalitative data, herunder to årlige datapakker og en årlig læringsmiljøobservation. Dertil kommer forpligtende og samskabende inddragelse af forældrene og børnenes perspektiv i arbejdet med den lokale kvalitetsopfølgning og tilsyn. Hvert andet år følges der op på det lokale arbejde i datagrundlaget for den politiske kvalitetsdrøftelse.

Chefteamet har besluttet, at der i den videre interne og eksterne kommunikation om det fremsendte forslag til fælles rammen for kvalitetsopfølgning og tilsyn bliver et styrket fokus på at formidle at formålet med kvalitetsopfølgning og tilsyn i MBU er at styrkes børnenes og de unges trivsel, læring, udvikling og dannelse. Herunder også vil også være fokus på at forklare sammenhænge og forskelle mellem kvalitetsopfølgning og tilsyn på det politiske og lokale niveau og sammenhængen til God Ledelse, Stærkere

Læringsfællesskaber og Værdi for borgerne, samt det lovgivningsmæssige grundlag herfor.

11. juni 2020
Side 3 af 7

Det fremsendte forslag (bilag 1.) har status af et udkast, der dels skal kvalificeres på rådmandsmøde, dels i forbindelse med seminaret på Varna den 19. august. Udkastet har derudover det omfang og den detaljeringsgrad, som foreslås i indstillingen til byrådet.

På baggrund af input fra den inddragende proces skønnes følgende temaer centrale i drøftelsen på rådmandsmødet:

- **Tydelige mål og prioritering af fokus.** Forslaget til ramme lægger sig op ad Stærkere Læringsfællesskaber, hvor man arbejder i dybden med de samme, få, tydelige mål på tværs af hele organisationen over en længere periode.
- **Sammenhæng mellem politisk og lokalt niveau.** I rammen foreslås en tæt sammenhæng mellem det politiske og lokale fokus i kvalitetsopfølgningen. De politiske beslutninger om valg af temaer til kvalitetsrapporten bliver med forslaget styrende for det lokale fokus i kvalitetsarbejdet i et to-årligt læringsloop, hvor det lokale arbejde på sigt er en del af grundlaget for valg af temaer for de politiske drøftelser.
- **Kvalitetsopfølgning og tilsyn.** I forslaget er kvalitetsopfølgning og tilsyn adskilt med henblik på at skabe tydeligere formål og kontekst. Formålet med læringssamtaler og læringsmiljøobservationer er kvalitetsopfølgning og organisatorisk læring. Det løbende tilsyn i ledelseslinjen understøttes systematisk af løbende sparringer med afsæt i dataårshjulet i regi af God Ledelse. Der udarbejdes en praksis for dokumentation og opsamling af beslutningspunkter fra både læringssamtaler og sparringssamtaler med henblik på, at der fx kan laves sammenfatninger til det politiske niveau. Der skal udarbejdes en nærmere beskrivelse af det tilsyn, der foretages løbende som led i ledelseslinjen og via sparringssamtalerne, herunder kadencer og systematik for opsamling.
- **Det brede databegreb.** Det foreslås, at rammen baserer sig på det brede databegreb som afsæt for en datainformeret ledelse af Børn og Unges tilbud. Det foreslås at tilbuddets kvantitative data stilles til rådighed i fire datapakker i et to-årligt læringsloop. Hvad angår de kvalitative data foreslås en systematisk inddragelse af både børnenes og forældrenes perspektiv. Foruden disse stemmer foreslås yderligere indhentning af kvalitative data i form af årlige læringsmiljøobservationer i hver tilbud (skole, dagtilbud eller FU). I forhold til læringsmiljøobservationer, datapakker og læringssamtaler foreligger en

principiel drøftelse af central vs. decentral beslutning i forhold til indhold i datapakker, fokus for og deltagerkreds ved læringsmiljøobservationer, deltagerkreds i forbindelse med læringssamtalerne. Herunder central understøttelse af konsulenter fra fællesfunktionerne.

11. juni 2020
Side 4 af 7

- **Inddragelse af forældrenes perspektiv og bestyrelser.** Bestyrelserne foreslås inddraget ifm. læringssamtalen. Der er en opmærksomhed på, at en af forældreorganisationerne ønsker mulighed for, at tilbuddene/bestyrelserne lokalt kan lave mindre forældretilfredshedsundersøgelser, som er understøttet af forvaltningen.
- **Børnenes perspektiv:** Et særligt fokus på rådmandsmødet den 16. april var inddragelse af børnenes perspektiv. Der er ikke her fremsendt svar på, hvordan dette gøres, men det foreslås som et udviklingsspor, hvor vi sammen med børnene og de unge samt de professionelle, beskriver en konkret model for inddragelsen af børnene og de unge i arbejdet med kvalitetsopfølgning.
- **Særlige grupper.** Det er et opmærksomhedspunkt i rammen, hvordan der sikres fokus på SFO, sårbare børn, special- og modtagerklasser samt specialtilbud.
- **Selvejende og private dagtilbud.** Det er et særskilt opmærksomhedspunkt, om og i hvilket omfang rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn og God Ledelse omfatter de selvejende og private dagtilbud.
- **Ressourcespørgsmål.** Forslaget til ramme lægger op til at styrke det løbende arbejde med kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge. En (stor) tidligere datarapport og kvalitetssamtale er blevet erstattet af 4 (mindre) datapakker og læringssamtaler, hertil kommer et nyt centralt tiltag som læringsmiljøobservationer. Den lokale forpligtelse til inddragelse af forældrene og børnene bliver ligeledes skærpet. Det vurderes således samlet set, at forslaget lægger op til et øget ressourceforbrug i arbejdet med kvalitetsopfølgning og tilsyn. Dette giver anledning til opmærksomhed på værdien af rammen for kvalitetsopfølgning for organisationen som helhed står over for de ressourcer, der anvendes centralt og decentralt i organisationen.

Det fremsendte forslag til fælles ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn, samt opmærksomhedspunkterne udfoldes ved et kort mundtligt oplæg på rådmandsmødet.

Ad 2) Detaljeringsgrad i byrådsindstillingen

Med afsæt i drøftelserne på seminaret den 19. august udarbejdes byrådsindstillingen om rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn. Det er i den

forbindelse væsentligt at afstemme, hvilken detaljeringsgrad byrådsindstillingen skal have. Der skal findes en balance i hensynet til en præcis politisk beslutning og hensynet til, at der løbende er råderum for mindre justeringer i den konkrete udmøntning af rammen i dialog mellem parterne, jf. nedenstående.

Samtidig er der behov for at drøfte udvalgets involvering i udmøntningen af modellen.

11. juni 2020
Side 5 af 7

Ad 3) drøfter og godkender nedsættelse af et kvalitetspartnerskab

Den nye ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn indeholder en række nye elementer ligesom tiltag i Børn og Unge, som Stærkere Læringsfællesskaber og God Ledelse, lægger op til en ny måde at forstå og arbejde med kvalitetsopfølgning og tilsyn.

Med henblik på at udmønte og omsætte den politisk vedtagne ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn nedsættes et kvalitetspartnerskab. Det drejer sig for eksempel om en evt. udmøntning af beslutningen om læringsmiljøobservationer, styrkelse af forældreperspektivet i arbejdet med kvalitetsopfølgning, fokus på redskaber til indsamling af data i f.eks. dagtilbud og fritids- og ungdomstilbud.

Kvalitetspartnerskabet vil have repræsentanter fra de faglige organisationer, lederforeningerne, forældreorganisationerne, lokale ledere, ledere og medarbejdere fra forvaltningen. Formålet er et gensidigt forpligtende samarbejde, hvor man udfylder og kvalificerer rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn.

Ad 4) Drøftelse og godkendelse af program for seminar på Varna den 19. august

Formålet med seminaret er, at centrale aktører indgår i dialog om rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn og kvalificerer det forslag, der er blevet udarbejdet. Deltagerne er forud for seminaret bekendt med forslaget til ramme, som bliver sendt ud til dem efter rådmandsmødet den 18. juni 2020.

Programmet er delt i tre. I første halvdel præsenteres den samlede ramme med. Rammen nuanceres af korte oplæg med fokus på erfaringer med, hvilken værdi rammer om kvalitetsopfølgning og tilsyn giver for praksis. Anden halvdel er baseret på drøftelser i grupper. Deltagerne er sammensat i blandede grupper på tværs af baggrund. Efter gruppedrøftelserne mødes udvalget til et udvalgsmøde. På udvalgsmødet behandles input fra gruppedrøftelserne, der er blevet opsummeret under mødet. På baggrund af mødet drøfter udvalget retning for den videre beskrivelse af rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn.

Ad5) drøftelse og godkendelse af videre proces og kommunikation

Se nedenfor.

11. juni 2020
Side 6 af 7

Videre proces og kommunikation:

Efter rådmandsmødet den 18. juni justeres forslaget i overensstemmelse med bemærkninger fra mødet og fremsendes herefter til Børn og Unge-udvalget, de faglige organisationer, forældreorganisationerne samt ledernetværkene.

I samarbejde med Kommunikation udarbejdes en beskrivelse af den nye ramme for lokal kvalitetsopfølgning, herunder en ny titel til arbejdet, ikoner og et grafisk udtryk med henblik på at italesætte "kvalitetsopfølgningen" i tråd med *Fortællingen om børnenes og de unges Aarhus*.

Bilag:

11. juni 2020
Side 7 af 7

- Bilag 1: Udkast af 5/6 2020 til den nye ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn
Beskrivelse af den samlede ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn i den form og omfang, der foreslås i forbindelse med byrådsindstillingen
- Bilag 2: Dataårshjul
Illustrerer kadencen i tilgængelig af de faste kvantitative data og forslag til tidspunkt for datapakker.
- Bilag 3: Oversigt over kvantitative data
Illustration af de faste kvantitative indikatorer, der på nuværende tidspunkt er tilgængelige og som kan indgå i datapakker.
- Bilag 4: Referater fra inddragende møder i maj
Datagrundlag for valg af elementer, form og indhold i beskrivelse af modellen
- Bilag 5: Program for seminar på Varna
Forslag til program
- Bilag 6: Principper for ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn
Grundlag for beskrivelse af ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn. Drøftet og godkendt på rådmandsmøde den 16. april.
- Bilag 7: Sammenhæng til SLF, God Ledelse og Værdi for borgerne
Grundlag for beskrivelse af ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn efter drøftelser med projektledelse for SLF, God Ledelse og Værdi for og med borgerne
- Bilag 8: Beskrivelse af proces for udarbejdelse af ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn
Processuelle grundlag for udarbejdelse af rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn.

Bilag 1

11. juni 2020
Side 1 af 7

Udkast af 5/6-2020 til ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn med afsæt i vedtagne principper

Baggrund

På børne- og ungeområdet udvikles kvaliteten af tilbuddene først og fremmest i mødet mellem medarbejderne, børnene og de unge og deres forældre. Børne- og ungepolitikken er grundlaget for det fælles anliggende på tværs af hele Børn og Unge: børnenes og de unges trivsel, læring og udvikling.

Udviklingen af en ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn afspejler de værdier og visioner for en lærende og samarbejdende organisation, som den nye forståelsesramme, Værdi for og med borgerne, samt den kulturforandring, der er igangsat i 2019 med Stærkere Læringsfællesskaber i Børn og Unge, tilsiger. Rammen tager endvidere afsæt i lovgivningen om kvalitetsudvikling, opfølgning og tilsyn for dagtilbud, fritids- og ungdomsskoler og folkeskoler.

Formålet med den fælles ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn er at sikre de bedste betingelser for understøttelse og udvikling af kvaliteten i alle Børn og Unges tilbud. Den lokale ramme for kvalitetsopfølgning skal understøtte læringsmiljøerne i alle Børn og Unges tilbud med henblik på at skabe de bedste betingelser for børns og unges læring og udvikling, trivsel og dannelse i centrum. Det sker gennem lokal datainformeret refleksion, der udvikler den professionelle dømmekraft og organisatoriske læring i – og på tværs af vores tilbud.

Sammenhæng mellem den politiske og lokale kvalitetsopfølgning og tilsyn

Den samlede ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn består dels af den politiske drøftelse af kvaliteten hvert andet år på henholdsvis 0-6-årsområdet og 6-18-årsområdet, dels af det løbende og systematiske lokale arbejde med kvalitetsopfølgning og tilsyn.

Én gang hvert andet år udvælges temaer til den politiske behandling af rapporten for hvert af de to områder. Med afsæt i ønsket om at knytte den politiske drøftelse af kvalitetsopfølgningen tættere sammen med det lokale arbejde med kvalitet, udvælges temaerne i samarbejde med de lokale ledere i de faglige ledernetværk, ligesom man lokalt efter byrådsbehandlingen skal arbejde med de faglige områder, der er behandlet i den politiske rapport. På sigt vil de lokale indsats, opfølgninger og opsamlinger indgå i grundlaget for drøftelserne i netværk og i byråd. På den måde styrkes sammenhængen mellem det politiske og lokale fokus i kvalitetsopfølgningen.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Pædagogik og Udvikling

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 30 52 68 73

Direkte e-mail:
lohebu@aarhus.dk

Sag: 19/071323-52
Sagsbehandler:
Louise Heltborg Budde
Patrick Larsen
Jesper Callsen
Jens Møller Hald
Bjørn Bjorholm Stilling

11. juni 2020
Side 2 af 7

De faglige ledernetværk er centrale aktører i forhold til input til den politiske kvalitetsopfølgning og tilsyn, og der afsættes god tid på ledernetværkene til input og anbefalinger til den politiske rapport.

Datainformeret ledelse og det brede databegreb

Det er et helt centralt princip, at læringskulturen i Børn og Unge, herunder kvalitetsopfølgningen, er datainformeret. Kvalitetsopfølgningen og tilsyn sker med afsæt i det brede databegreb.

Med det brede databegreb forpligter organisationen sig til, at kvantitative og kvalitative data er hinandens forudsætninger og ligeværdige elementer i en datainformeret læringskultur.

Konkret betyder det, at dataafsættet i rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn dels baseres på tegn fra kvantitative data samt systematisk indsamlede kvalitative data.

Løbende kvantitative data og datapakker

Kvalitetsopfølgningen understøttes af Aarhus Kommunes ledelsesinformationssystem (LIS). I LIS kan de lokale ledere dagligt finde opdaterede data. I LIS opdateres data løbende, når der foreligger nye data. En grafisk, brugervenlig udgave af LIS er under opbygning. Grafisk LIS vil udgøre grundstammen i de løbende kvantitative data, som de lokale tilbud kan rekvirere, og som også skal understøtte de løbende sparringssamtaler, der gennemføres i regi af God Ledelse mellem lokale ledere og BU-cheferne.

To gange årligt (forår og efterår) i et *to-årligt læringsloop* stilles en kvantitativ datapakke til rådighed for de lokale tilbud. Datapakken kan tilgås forud for en læringssamtale og fungerer som et fælles afsæt for deltagerne ved den forestående læringssamtale. Data i datapakken er tilpasset henholdsvis dagtilbud, skole og FU.

Den første datapakke i et læringsloop giver tilbuddet et samlet overblik over de lokale data i relation til de temaer, som der er fokus for den politiske rapport. På baggrund af den første datapakke vælger man lokalt de konkrete fokusområder, man vil arbejde videre med. De tre efterfølgende datapakker indeholder opdaterede data, som kan anvendes til at følge op på den problemstilling, man arbejder med lokalt.

I datapakkerne findes indikatorer for strukturel, processuel og resultat kvalitet. Formålet med indikatorerne er at underbygge nogle perspektiver på den datainformerede læringssamtale, man har om de indsatser, der er igangsat lokalt.

Løbende opsamling af systematiske, kvalitative data fra lokal praksis

Et centralt element i den nye ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn er, at drøftelserne om kvalitet både på lokalt, strategisk og politisk niveau foretages på et mere fokuseret grundlag og i højere grad inddrager de lokale perspektiver og prioriteringer.

11. juni 2020
Side 3 af 7

Det vil sige, at rammen skal kvalificere og skabe et fælles sprog for de drøftelser om kvaliteten, der finder sted i tilbuddene samt styrke betingelserne for at udvikle de professionelle dømmekraft.

Det er således ikke data, der er styrende for læringsamtalerne, men de udfordringer og opmærksomhedspunkter, som ledere og medarbejdere skal have belyst med data for at styrke den professionelle dømmekraft.

Datagrundlaget for temaer og indsatser i kvalitetsopfølgningen er også de lokale data, som indsamles løbende i den lokale praksis. Ofte vil de kvantitative indikatorer i datapakkerne pege på tendenser, der lokalt vil være anledning til at dykke dybere ned i. I forbindelse med læringsamtalerne kvalificeres de kvantitative datapakker med lokalt indsamlet data med henblik på datatriangulering. Ved læringsamtalerne kan refleksionen give anledning til, at der beslutes, at der i forhold til den konkrete indsats skal afsøges og indsamles data til den næste læringsamtale.

Læringsmiljøobservationer

Rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn skal styrke rammerne for feedback og videndeling og fremme en kultur for at åbne praksis for et eksternt blik – også som afsæt for organisatorisk læring.

Inspireret af læringsmiljøobservationer på 0-18-årsområdet i Odense Kommune og 'peer reviews' i forbindelse med 'London Challenge' vil der blive udviklet en systematisk ramme for konstruktiv feedback udført af kolleger som led i det lokale arbejde med kvalitetsopfølgning og tilsyn.

Via en tillidsbaseret og anerkendende tilgang kan det enkelte tilbud herigenom få værdifulde tilbagemeldinger om egen praksis, som kan indgå som kvalitative data i den lokale kvalitetsopfølgning.

Observationerne udføres af et team bestående af leder fra et tilbud, medarbejder samt en konsulent fra forvaltningen. Alle tilbud er en gang årligt vært for et besøg og en gang årligt en del af et observationsteam.

Fokus for læringsmiljøobservationerne vil være kvaliteten af læringsmiljøerne i relation til de temaer, der er fokus på politisk. I forbindelse med udmøntningen af rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn vil definitionen af læringsmiljø blive drøftet og fastlagt med henblik på at læringsmiljøobservationerne står på et solidt, fælles grundlag, der kan bidrage til ensartethed i resultaterne af observationerne.

11. juni 2020
Side 4 af 7

Læringsmiljøobservationen foregår over en hel arbejdsdag. Der gøres brug af en observationsmodel, hvor der aflægges korte uformelle besøg i udvalgte dele af tilbuddet, hvor deltagerne forstyrres så lidt som muligt. Der er ikke tale om en vurdering af den enkelte lærer/pædagog eller barns indsats, men en observation af øjebliksbilleder, som kan være sigende for den generelle kvalitet af læringsmiljøet i tilbuddet.

Ved afslutningen af dagen afholdes en feedbacksamtale mellem observationsteam og værtstilbuddets ledelsesteam. Observationsteamet udarbejder efterfølgende en skriftlig opsamling, som kan bestå af observationer af god praksis og observationer, der undrer eller man er nysgerrig på. Den skriftlige feedback indgår som kvalitative data i forbindelse med lærings samtalen.

Lærings samtaler

Formål

Målet med den lokale kvalitetsopfølgning og tilsyn er med afsæt i data at styrke den professionelle dømmekraft med fokus på børnene og de unges læring, udvikling, trivsel og dannelse.

Grundlaget for lærings samtalen er datainformeret, men data har ikke i sig selv værdi. Det er først, når data bliver tolket og analyseret og kvalificeret af de professionelle perspektiver og refleksioner, at data giver værdi for udviklingen af kvaliteten af tilbuddet og styrker den professionelle dømmekraft.

Lærings samtalen fungerer som et professionelt læringsfællesskab, hvis mål er at fremme læring og trivsel hos børnene og de unge gennem udvikling af de professionelle læring og dømmekraft.

Lærings samtaler i to-årligt årshjul

I et læringsloop på to år afholdes fire lærings samtaler. Forud for hver lærings samtale bliver en datapakke for tilbuddet tilgængelig.

Den første af de fire lærings samtaler finder sted i umiddelbar forlængelse af behandlingen af den politiske kvalitetsopfølgning og tilsyn. Med afsæt temaerne for den politiske kvalitetsopfølgning drøftes og besluttes den lokale enheds indsatser. Datagrundlaget for beslutningen er refleksion på baggrund af en datapakke, der bredt repræsenterer data fra tilbuddet i relation til de politiske fokusområder. Den første lærings samtale og datapakke skal således understøtte refleksionen og valg af lokale indsatser.

De følgende tre lærings samtaler sætter fokus på de indsatser, man lokalt har valgt at arbejde videre med.

Deltagerkreds

For at lærings samtalen kan virke som et læringsfællesskab, hvor data og grundlæggende antagelser kan blive udfordret og reflekteret, deltager Børn og Unge-chefen, det lokale tilbuds ledelse, ressourcepersoner eller faglige fyrtårne. Medarbejdernes deltagelse i lærings samtalen skal dels understøtte medarbejder- og læringsperspektivet i refleksionen og beslutningen, dels understøtte den efterfølgende lokale forankring i handlingen. Repræsentanter fra bestyrelsen deltager også i den første lærings samtale med henblik på at give input og perspektiver til drøftelsen af de lokale data og prioritering af lokale indsatser. En konsulent fra forvaltningen deltager ligeledes.

11. juni 2020
Side 5 af 7

Datagrundlag for lærings samtaler

Datagrundlaget for lærings samtalen om arbejdet med kvalitet i tilbuddene i lærings samtalerne i børn og unge baseres på følgende typer af data

- a) Kvantitative datapakker
- b) Kvalitative data fra læringsmiljøobservationer
- c) Systematisk opsamlede data fra egen praksis
- d) Input fra bestyrelse
- e) Input fra elevråd

Lærings samtalerne struktureres om læringscirklen. Samtalen indledes med en drøftelse af data, dernæst en refleksion over hvad data siger noget om, på baggrund af refleksion træffes beslutning om, hvilke øvebaner/handlinger, der skal iværksættes. I den forbindelse vil en konklusion også kunne være, at der er behov for at indsamle mere data om det tema man drøfter.

Fællesfunktionerne understøtter lærings samtalen med en refleksionsguide samt et opfølgningsskema, der ligger sammen med den kvantitative datapakke i LIS.

Fokus på samskabelse og værdi for og med børn og forældre

Centrale begreber i den nye forståelsesramme værdi for og med borgerne er datainformeret ledelse, inddragelse af borgernes perspektiv i løsning af de kommunale opgaver og samskabelse med borgerne – her elever og forældre. Derfor er det et centralt element i den nye ramme at sikre en systematisk involvering af Børn/unge og forældres perspektiver i udviklingen af kvaliteten – både i de formelle strukturerede organer som bestyrelser og elevråd og ved at inddrage forældres og elevs stemme.

Forældrenes perspektiv

Rammen for lokal kvalitetsopfølgning skal dels understøtte bestyrelsernes tilsynsforpligtelse med tilbuddenes virksomhed, dels løbende sikre forældrenes perspektiv i det lokale arbejde med kvalitet.

Bestyrelsen deltager i den første læringsamtale i det to-årige læringsloop og er her med til at drøfte, hvilke indsatser og data, der skal danne grundlaget for den lokale kvalitetsopfølgning og tilsyn.

11. juni 2020
Side 6 af 7

Bestyrelsen har i den forbindelse til opgave lokalt at indsamle input fra rådene (brugerråd og forældreråd), som er et skridt tættere på praksis og har tættere føling med, hvad der rører sig lokalt. Rådene kan bidrage med konkrete perspektiver på, hvad de er optagede af lige nu, og hvilke refleksioner de har i forhold til temaerne.

Bestyrelsen inddrages ligeledes i udvælgelsen af de lokale indikatorer, der indgår i datapakkerne – både i forhold til de tværgående og lokale indikatorer – ligesom en udtalelse fra bestyrelsen indgår i datagrundlaget for refleksionen i læringsamtalen.

Bestyrelsen dagsordensætter – i dialog med ledelsen – løbende den lokale omsætning af de temaer, byrådet har besluttet. Derudover skal bestyrelserne inddrages i det løbende arbejde med kvalitetsopfølgning og tilsyn. I forbindelse med hver læringsamtale skal bestyrelserne orienteres og drøfte den lokale kvalitetsopfølgning og tilsyn.

Et tema for drøftelserne i bestyrelsen er blandt andet, hvordan der arbejdes med data om forældrenes perspektiv i bred forstand (ikke kun de formelle organer). Det besluttet lokalt, hvordan den løbende inddragelse af bestyrelser og forældreperspektivet udmøntes i praksis. Der skal herunder være en opmærksomhed på inddragelse af forældre til sårbare og udsatte børn samt børn i specialtilbud.

Børnenes og de unges perspektiv

Rammerne og mulighederne for at inddrage børnenes og de unges perspektiv varierer meget på tværs af sektorerne i Børn og Unge. Fra vuggestue, til børnehave, til indskoling, mellemtrin, udskoling og fritids- og klubtilbud. Børnenes alder i sig selv betyder meget for, hvilken form for inddragelse, der er mulig.

I rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn er de lokale enheder forpligtet til i forbindelse med læringsamtalen at drøfte og beslutte, hvordan børnenes perspektiv vil blive inddraget i kvalitetsopfølgningen – under hensyntagen til børnenes alder.

Det er derudover et fokusområde i forbindelse med udmøntningen af den lokale ramme at udvikle en stærkere systematik og konkrete redskaber for inddragelsen af børnenes perspektiv på tværs af byens tilbud.

I forhold til kvalitetsopfølgning i skolerne vil elevrådene få en central rolle.

Elevrådene

Formålet med inddragelse af elevrådene er dobbeltsigtet. På den ene side skal elevernes perspektiv på kvaliteten af deres læringsmiljø indgå i det daggrundlag, som drøftes i læringssamtalen. I den forbindelse bliver elevrådenes refleksioner om data, samt deres input til hvordan man kan få viden om børnene og de unges perspektiv væsentlig. På den anden side har inddragelse af eleverne også en demokratisk dannende funktion.

11. juni 2020
Side 7 af 7

Elevrådets inddragelse har en vigtig feedback-funktion i forhold til ledelsens arbejde med kvalitetsopfølgning og tilsyn. Det er afgørende for legitimiteten i valg af øvebaner og evt. tiltag, at elevernes perspektiv bliver et væsentligt pejlemærke.

Elevrådet inddrages i arbejdet med den lokale omsætning af de temaer, byrådet har besluttet, og drøfter egne perspektiver og erfaringer med afsæt i de data, som er fremlagt i den kvantitative datapakke samt læringsmiljøobservationerne. Elevrådets pointer fra drøftelsen opsummeres og indgår i datagrundlaget for læringssamtalerne.

Der udarbejdes en målrettet og struktureret refleksionsguide til elevrådsmøderne, som skolen kan tage udgangspunkt i.

Elevrådet kan også på baggrund af drøftelsen komme med anbefalinger til, hvordan den brede elevgruppes stemme på tværs af alder bliver inddraget i drøftelsen af kvalitetsopfølgningen. Elevrådets input indgår som bilag til det samlede datagrundlag for læringssamtalen.

I forbindelse med den første læringssamtale drøftes det, hvordan man lokalt løbende inddrager børnene – og de unges stemme.

Notat2. juni 2020
Side 1 af 1

Til	
Til	Orientering
Kopi til	

Referater fra inddragelsesmøder i maj 2020**BØRN OG UNGE**Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Indholdsfortegnelse:

- Side 2: Referat af møde med faglige organisationer og lederforeninger den 1. maj 2020
- Side 6: Referat af møde med forældreorganisationer den 1. maj 2020
- Side 10: Referat af møde med faglige organisationer og lederforeninger den 25. maj 2020
- Side 14: Referat af møde med forældreorganisationer den 28. maj 2020

Læring og DannelseGrøndalsvej 2
8260 Viby JTelefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 23 38 01 33Direkte e-mail:
jemol@aarhus.dkSagsbehandler:
Jens Møller Hald

Referat

Møde med medarbejder- og lederorganisationer om udvikling af ny ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn

5. maj 2020
Side 1 af 4

Dato for referat: 04-05-2020

Mødedato: 01-05-2020

Sted: Teams

Deltagere: Ove Petersen, Helle Mønster, Marianne Gilbert Nielsen, Helle Ebsen, Dorthe Ryom Fisker, Lene Syberg Enevoldsen, Kristine Schroll, Ole Kiil Jacobsen, Mette Søberg, Louise Heltborg Budde, Jens Møller Hald (ref.)

Afbud: Jack Hougaard Kristensen

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Læring og Dannelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 23 38 01 33

Direkte e-mail:
jemol@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Jens Møller Hald

Dagsorden

1. Præsentation af justeret tids- og procesplan
2. Præsentation af principper
3. Drøftelse af principper
 - a. Hvad skal vi være særligt opmærksomme i udfoldelsen af principperne i et forslag til en model?
 - b. Hvordan opnår vi, at rammen understøtter arbejdet med kvalitet for såvel ledere som medarbejdere?
 - c. Hvordan bliver kvalitative data inddraget?
 - d. Hvordan bliver børn/elevernes perspektiv inddraget?
 - e. Hvordan bliver forældrenes perspektiv inddraget?
4. Evaluering af mødet – og næste møde
5. Eventuelt

Referat

1. Præsentation af justeret tids- og procesplan

OKJ indledte med at fortælle om formål med mødet. Formålet er dels en orientering om, hvor processen er, og hvilke principper der er udledt af den hidtidige inddragelse, dels at få yderligere input, der vil blive en del af grundlaget for den videre beskrivelse.

LHB orienterede om den justerede tidsplan. Pga. af corona-situationen er det fælles dialogmøde udskudt til 19. august. Der er udarbejdet principper på baggrund af den indledende inddragelse, som nu kommenteres og uddybes og bruges som grundlag for en skrivefase.

2. Præsentation af principper

LHB opsummerede pointer fra inddragelsesmøder i januar og februar fra lederforeninger, medarbejderforeninger og forældreforeninger.

5. maj 2020
Side 2 af 4

Principperne tager afsæt i de input, der kom i januar/februar. Principperne er inddelt i to hovedgrupper: viden om kvalitet, organisering og omsætning. Der var generelt forholdsvis stor samstemthed blandt udsagnene.

3. Drøftelse af principper

3a. Hvad skal vi være særligt opmærksomme på i udfoldelsen af principperne i et forslag til en model?

- Der var generelt ros og opbakning til opsamlingen af input i principperne, og der opleves genkendelighed ift. de tidligere drøftelser.
- Der var opbakning fra flere i forhold til, at EVA's tredelte kvalitetsbegreb er en udmærket forståelsesramme. Der er dog fortsat brug for en fælles drøftelse af, hvordan god kvalitet konkret ser ud, og hvordan kvalitet kan fortolkes.
- Der var fokus på, hvad der findes af kvantitative indikatorer inden for de tre kvalitetsbegreber, og hvad der skal arbejdes videre med. Ønske fra flere om, at vi bliver mere konkrete på de mulige kvantitative indikatorer, herunder mulige fælles indikatorer på tværs af sektorer.
- Opmærksomhed på ikke at falde tilbage på øget styring, fordi den nye tilgang kan blive sværere at udleve. Der skal være fokus på at fastholde værdierne, også når det bliver svært.
- Træd varsomt i forhold til SLF. Vi skal have øje for, hvor SLF er i sin udvikling, og det er ikke alle steder, at det er lige langt. Vi skal have tålmodighed i arbejdet med det.

3b. Hvordan opnår vi, at rammen understøtter arbejdet med kvalitet for såvel ledere som medarbejdere?

- Der skal være opmærksomhed på faglige forskelle på tværs af sektorer, og om det vil kræve mere inddragelse af praktikere. Der blev svaret, at der inddrages ledernetværk, foreninger, organisationer og repræsentanter for medarbejdere til Varna-arrangementet, og at der laves en ramme, som der kan udvikles videre på.
- Det blev nævnt, at der skal være mulighed for rekvirerede data på baggrund af det udgangspunkt, man ønsker at arbejde med. Nogle indikatorer/data kan ligge fast, og nogle kan rekvireres. Ønsker om data skal gerne komme nedfra og skal give mening lokalt.

5. maj 2020
Side 3 af 4

- Der var dialog om perspektivet på kvalitet, og at der både kan være fokus på børn, medarbejdere, den måde man samarbejder på, den pædagogiske praksis og/eller ledelsen af læringsmiljøerne.
- Der kan skeles til erfaringerne fra Toronto, hvor man deler en fælles opfattelse af formål og kvalitet i hele linjen fra politikker til praktiker.
- Der var fokus på, at alle data skal være valide, og at der også er et behov i samfundet for objektive data, og der skal være tillid til at data er rigtige og valide.
- Det blev nævnt, at objektivitet også kan fremmes gennem det eksterne blik på den pædagogiske praksis. Vi skal blive endnu bedre til at videndele og give feedback, og at have modet til at åbne vores praksis for andre

3c. Hvordan bliver kvalitative data inddraget?

- Det blev nævnt, at det brede databegreb kalder på opmærksomhed på systematisering, indsamling og brug af kvalitative data. Det at skabe, udvælge og formidle kvalitative data skal organiseres.
- Flere nævnte, at arbejdet med kvalitative data, der giver mening, vil være en fælles øvebane, der ikke er færdig med udviklingen af en ny lokal model for kvalitetsopfølgning.
- Der skal være fokus på, hvordan der arbejdes med data som i endnu højere grad er reflekterede. Det blev nævnt, at der findes forskellige erfaringer for reflekterede data fra kvalitetssamtaler, læringsamtaler osv. Refleksion om vores forskellige syn og vurderinger af data er med til at skabe kvalitet.
- Flere nævnte, at der skal være forståelse og respekt for, at data har forskellige funktioner på forskellige niveauer i organisationen. Data på politisk niveau vil ofte være aggregerede eller eksempler på praksis, mens data på praksisniveau ofte vil være mere nuancerede praksisdata med afsæt i det brede databegreb.

3d. Hvordan bliver børn/elevernes perspektiv inddraget?

- Forslag om en differentieret tilgang i forhold til det brede spektrum i alder. Forældrenes stemme vil være stærkere, jo yngre børnene er, mens børnenes og de unges stemme bliver stærkere, jo ældre de bliver. På FU-området giver det mest mening, at det er de unge selv, der udtrykker perspektiver på det tilbud, de er en del af.

- Det blev nævnt, at BUPL har støttet et forskningsprojekt om pædagogisk hverdagsevaluering med inddragelse af børns perspektiver. Et produkt herfra er på trapperne og kan deles ind i processen.

5. maj 2020
Side 4 af 4

3e. Hvordan bliver forældrenes perspektiv inddraget?

- Forslag om at forældrestemmen inddrages gennem fokusgruppeinterviews ud fra bestemte temaer.
- Der skal være fokus på, hvordan der i højere grad tænkes dialogorienteret i samarbejdet med forældrene, og hvordan dialogbaseret input og opfølgning både kan føde ind i rapporter og samtidig give mening ind i det lokale forældreperspektiv.

4. Evaluering af mødet – og næste møde

Enighed om, at det var et godt møde med gode perspektiver.

Næste møde den 25. maj 2020. Her skal der gerne foreligge en halvfærdig skitse til yderligere kvalificering, med henblik på drøftelse på Varna i august.

Forældreorganisationer bliver også inviteret til et møde ultimo maj, så de kan give deres perspektiver igen.

Ålf skrives ind i opsummeringen.

Yderligere kommentarer kan sendes til Louise: lohebu@aarhus.dk

5. Eventuelt

-

Referat

Møde med forældreorganisationer om udvikling af ny ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn

5. maj 2020
Side 1 af 4

Dato for referat: 05-05-2020

Mødedato: 01-05-2020

Sted: Teams

Deltagere: Elsebeth Pii Svane, Mette Back Larsen, Birgitte Nielsen, Sofie Bak Hansen, Cecilie Harrits, Rikke Lysholm, Ole Kiil Jacobsen, Mette Søberg, Louise Heltborg Budde, Jens Møller Hald (ref.)

Afbud: Anne Ernst Grøndal

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Læring og Dannelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 23 38 01 33

Direkte e-mail:
jemol@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Jens Møller Hald

Dagsorden

1. Præsentation af justeret tids- og procesplan
2. Præsentation af principper
3. Drøftelse af principper for rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn
 - a. Hvad skal vi være særligt opmærksomme i udfoldelsen af principperne i et forslag til en model?
 - b. Hvordan bliver forældrenes perspektiv inddraget?
 - c. Hvordan bliver børn/elevernes perspektiv inddraget?
 - d. Hvordan bliver kvalitative data inddraget?
 - e. Hvordan opnår vi, at rammen understøtter arbejdet med kvalitet for såvel ledere som medarbejdere?
4. Evaluering af mødet – og næste møde
5. Eventuelt

Referat

1. Præsentation af justeret tids- og procesplan

OKJ indledte med at fortælle om formål med mødet. Formålet er dels en orientering om, hvor processen er, og hvilke principper der er udledt af den hidtidige inddragelse, dels at få yderligere input, der vil blive en del af grundlaget for den videre beskrivelse.

LHB orienterede om den justerede tidsplan. Pga. af corona-situationen er det fælles dialogmøde udskudt til 19. august. Der er udarbejdet principper på baggrund af den indledende inddragelse, som nu kommenteres og uddybes og bruges som grundlag for en skrivefase.

2. Præsentation af principper

LHB opsummerede pointer fra inddragelsesmøder i januar og februar fra lederforeninger, medarbejderforeninger og forældreforeninger.

5. maj 2020
Side 2 af 4

Principperne tager afsæt i de input, der kom i januar/februar. Principperne er inddelt i to hovedgrupper: viden om kvalitet, organisering og omsætning. Der var generelt forholdsvis stor samstemthed blandt udsagnene.

3. Drøftelse af principper

3a. Hvad skal vi være særligt opmærksomme i udfoldelsen af principperne i et forslag til en model?

- Det blev påpeget, at principperne først nævner bestyrelserne i det sidste punkt, og at der kun skal være minimum en årlig drøftelse. Ønske om at bestyrelserne også indgår i drøftelserne i en indledende fase om temaer, som bestyrelsen synes er vigtige.
- Det blev nævnt, at skolebestyrelser ikke altid er repræsentative, fx i forhold til specialklasser, og børn der er inkludererede eller har særlige behov. Det er vigtigt, at vi får alle stemmer med. Man kunne også lave en forældretilfredshedsundersøgelse på specialområdet/børn med særlige behov.
- Bred inddragelse er vigtig, men gerne systematisk og organiseret – dialogmøder og fokusgrupper kan være en vej. Det er vigtigt i forhold til den demokratiske styringskæde, at bestyrelser også har repræsentation fra forældre til børn i sårbare positioner. Det giver bred og repræsentativ feedback.

3b. Hvordan bliver forældrenes perspektiv inddraget?

- Den nationale forældretilfredshedsundersøgelse hvert tredje år er ikke nok. Forslag om, at der bruges et digitalt redskab, fx i Aula, og at der lokalt på den enkelte skole kan laves en temperaturmåling på egne forældre årligt eller halvårligt.
- Det kan overvejes, om der er brug for anonymitet og brug for andre spørgsmål, hvis børnene har vanskeligheder i en eller anden retning. Udfordringen er at stille de rigtige spørgsmål, så familier der har problemer, føler sig reelt hørt, og sådan at data kan bruges.
- De fem supplerende spørgsmål, som selv kan stilles af kommunen til forældretilfredshedsundersøgelsen, kan godt forbedres. Ønske om, at der bliver lavet en inddragende proces for, hvordan de ekstra lokale spørgsmål bliver formuleret.

- Forældretilfredshedsundersøgelsen bliver ikke lavet for SFO og klub. Man kunne lave en miniundersøgelse, fx med afsæt i bruger-rådene i FU. Tilbud om at Aarhus Forældreorganisation sammen med repræsentanter fra FU-ledere laver bud på spørgsmål/ramme at gå videre med.

5. maj 2020
Side 3 af 4

3c. Hvordan bliver børn/elevernes perspektiv inddraget?

- Børnenes perspektiv er rigtig vigtigt. Opmærksomhed på balancen i, hvor selvrefleksive børn skal være – alt efter alder. Understøt elev-inddragelse lokalt på mange måder, gode elevråd for de små og de store samt børn og unge-byrådet.
- Arbejd med at inddrage Danske Skoleelever og understøt elevdemokrati uden at bombardere børnene med flere spørgeskemaer, altså mere demokratisk dannelse end afkrydsning.
- Forslag om at kvalitetsopfølgningen inddrager skole/dagtilbudsskift og personaleomsætning. Der kan være mange grunde til disse skift, men de kan i sig selv være tegn. Medlemstal i FU kan også indgå.
- Vigtigt at inddrage børnenes skolevægring eller at de ikke magter skolen. Der er rammer i skoletilbuddet, som måske ikke er de rigtige, eller at ressourcer ikke er tilstrækkelige. Børns fravær påvirker også udviklingen i forhold til det faglige niveau.

3d. Hvordan bliver kvalitative data inddraget?

- Opmærksomhed på, at de indsamlede kvalitative data rent faktisk bliver brugt. Det har betydning for motivationen for at komme med input.
- Fokus på hvordan praksisfortællinger bliver 'repræsentative' – tænk det som en kombination hvor fortællinger tager udgangspunkt i lidt mere snævert databegreb. Det kan fx være på områder, hvor der er udfordringer og problemstillinger, som man kan se i de kvantitative data, hvor vi har databaseret grundlag for at tale ind i det.

3e. Hvordan opnår vi, at rammen understøtter arbejdet med kvalitet for såvel ledere som medarbejdere?

-

4. Evaluering af mødet – og næste møde

Møde igen den 28. maj. Her skal der gerne foreligge en halvfærdig skitse til yderligere kvalificering, med henblik på drøftelse på Varna i august.

5. maj 2020
Side 4 af 4

Faglige organisationer og lederforeninger bliver også inviteret til et møde ultimo maj, så de kan give deres perspektiver igen.

Aarhus Forældreorganisation spurgte, hvordan vi sammen i endnu højere grad kan styrke dialogen om den kommende model, hvordan og hvornår og om hvad, organisationerne kan gå tilbage og drøfte i baglandet. Børn og Unge vil være obs på dette og komme med en melding.

Yderligere kommentarer kan sendes til Louise: lohebu@aarhus.dk

5. Eventuelt

-

Referat

Møde med de faglige organisationer og lederforeningerne om udvikling af ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn

2. juni 2020
Side 1 af 4

Dato for referat: 02-06-2020

Mødedato: 25-05-2020

Sted: Teams

Deltagere: Ole Kiil Jacobsen, Marianne Gilbert Nielsen, Jack Hougaard Kristensen, Dorthe Fisker, Helle Ebsen, Ove Petersen, Lene Syberg Enevoldsen, Kristine Schroll, Helle Mønster og Louise Heltborg Budde.

Afbud: Ingen afbud

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Læring og Dannelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44
Direkte telefon: 41 87 27 57

Direkte e-mail:
pala@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Patrick Larsen

Datapakker:

Det er vigtigt, at det bliver lysende klart i formålet, at årsagen til vi sætter det her arbejde i værk er på grund af børnene og for at gøre det bedre for børnene. I forlængelse heraf også fokus på, at det er de forskellige datas betydningen for kvaliteten for børnene, der skal være i højsædet.

Der er en generel opmærksomhed på omfanget af det nye forslag.

30 indikatorer i løbet af et år kan virke som et højt antal, ligesom tre årlige læringsamtaler virker af mange.

Det er ligeledes vigtigt at bruttolisten med indikatorer kigges grundigt igennem igen med henblik på at få afdækket alle data – særligt på dagtilbudsområdet nævnes datakilder som med fordel kunne medtages. Eksempelvis andelen af uddannet personale, ligesom visse indikatorer på skoleområdet også kan være relevante på dagtilbudsområdet, eksempelvis antal børn med dansk som andetsprog.

Der blev også hejst et flag for at være opmærksomme på forskellene på fx dagtilbud og skoler, hvor nogle dagtilbud har over 10 afdelinger.

Det blev ligeledes nævnt, at det er vigtigt at finde den rette balance mellem lokale indikatorer og indikatorer, der er valgt af forvaltningen.

Inddragelse af bestyrelser:

Der opfordres til at overveje, hvilket "produkt" vi tænker bestyrelserne skal levere. Hvis der er tale om, at der skal leveres et konkret produkt, bør der være opmærksomhed på, at dette vil kræve et stort sekretærarbejde lokalt.

2. juni 2020
Side 2 af 4

Foruden bestyrelserne vil medarbejderinddragelse vil eventuel kunne ske via de lokale MED-udvalg.

I forhold til børneinddragelse er det udfordrende i dagtilbuddene, men i de store klasser i folkeskolen skal eleverne arbejde med dataindsamling i deres undervisning - måske kunne man lade de store elever indsamle nogle af de data, der skal bruges på skolen.

Generelt er det dog en tydelig pointe, at inddragelse af børnenes stemme er et pædagogisk arbejde, der også gerne skal ske i hverdagen. Vi skal også huske alle de børn, der ikke har meldt sig til et elevråd.

Læringsmiljøobservationer:

Det vurderes indledningsvist som afgørende, at der er et standardiseret og ensartet materiale, som ligger til grund for læringsmiljøobservationerne. Således at det er det samme der kigges efter fra tilbud til tilbud. Det er således afgørende, at vi bliver skarpe på, hvad "den gode praksis" er. Dette må der findes noget forskning på som vi med fordel kan læne os op ad.

Ligeledes er der opmærksomhed på, at man ikke må forvente, at sådanne observationer ikke får karakter af tilsyn og kontrol. Det vurderes, at det altid vil opleves som en grad af kontrol og tilsyn – også selvom det er "ligesindede", der foretager observationerne.

Det påpeges, at det er vigtigt, at den konsulent der skal med ud til disse observationer er gennemgående i et område således der ikke kommer for stor divergens i de data, der kommer ind. Her vurderes det ligeledes afgørende, at de pågældende konsulenter er knyttet til den sektor det drejer sig om – sektorfaglighed.

Vigtigt at være opmærksomme på dagplejen når vi taler læringsmiljøvurderinger. Ligeledes med de selvejende.

Det påpeges, at vi står på tidligere erfaringer fra fx 'Fællesskaber for alle', hvor flere skoler fandt ud af, at det var ufarligt at have "besøg" af andre, og at det kunne ses som udviklende og givende. Erfaringer fra Odense Kommune viser ligeledes, at det er afgørende, at disse observationer bygger på ærlighed og at man tør fortælle og vise hvad og hvor det bøvler. Det skal således ikke have karakter af blot at vise det bedste og pæneste frem. Det skal

således være reel feedback, og det opnås bedst, hvis man viser de steder, hvor der også er udviklingspotentialer.

2. juni 2020
Side 3 af 4

Opmærksomhed på, hvorvidt der kan inddrages medarbejderrepræsentanter eller lignende i sådanne observationer.

Det fremhæves ligeledes, at der er betydelig forskel på organiseringen på en skole, og så på den organisering, der er på både dagtilbudsområdet og FU-området. Omfanget af læringsmiljøobservationer bør således ikke være 1:1 på tværs af sektor. Forstået på den måde, at det ikke er nok med én observation i et dagtilbud eller et FU-område pr. skole.

I forlængelse heraf nævnes det, at det måske med fordel kunne overvejes at undersøge muligheden for interne læringsmiljøobservationer. Måske på en måde, hvor ressourcepersonerne og de faglige fyrtårne kunne inddrages qua deres rolle i hele kulturforandringsprocessen i regi af Stærkere Læringsfællesskaber.

Generelt bakkes der op om den linje, der ligges op til med den nye model. Det er vigtigt at vi fortsat arbejder hen imod at lukke vores praksis op for et eksternt blik med henblik på at udvikle os og gøre os bedre til gavn for børnene.

Bred opbakning til læringsmiljøvurderinger som koncept – det er blot afgørende at vi har et fælles fundament inden for hver sektor, og at omfanget bliver tilpasset dagtilbuds- og FU-området, således de positive takter i det også når ud til medarbejderne.

Læringssamtaler:

Der blev lagt stor vægt på vigtigheden af, at få børnenes og de unges egen stemme frem. Herunder også, hvordan vi kan understøtte at børnenes stemme kommer med i læringssamtalen.

Der er generelt en opmærksomhed på, at tre læringssamtaler kan være meget i løbet af et år, og særligt med det arbejde, der opleves at være forbundet med inddragelsen forud for hver samtale.

Det påpeges, at det tager tid at få børnene og de unges stemme inddraget og involveret, hvorfor det vil være mere fordelagtigt, at dette arbejde foregår løbende, og der måske færre gange laves et nedslag med input fra børnene og de unge. Helt konkret foreslås det, at de unge arbejder med det udsnit af det som de voksne drøfter, men at de unge så spiller ind med noget konkret hen over året. Kontaktlæreren er AFGØRENDE i denne sammenhæng. Det er potentielt en stor opgave for ham/hende.

På FU-området nævnes det, at ungeinddragelsen i høj grad vil kunne ske gennem senaterne.

2. juni 2020
Side 4 af 4

Det foreslås også konkret, at inputs fra børnene og de unge selv, og evt. forældre kan ske én gang om året – ligesom læringsmiljøobservationerne ligger én gang om året. Således ville læringsmiljøobservationerne føde ind i én lærings samtale som kvalitativ data, mens børnene og forældrenes inputs ville kunne føde ind som kvalitativ data i en anden lærings samtale.

Det nævnes desuden, at antallet af samtaler og dataindsamlinger bør ses i lyset af, hvordan vi definerer disse, og hvilke arbejder der allerede finder sted i organisationen. Eksempelvis er tre samtaler ikke nødvendigvis mange på et år, hvis indholdet på disse samtaler alligevel er noget der ville skulle drøftes under alle omstændigheder. Så kan disse samtaler blot være med til at systematisere denne datainformerede samtale.

Der er generelt opbakning til måske at kigge på to årlige lærings samtaler, men måske differentiere indholdet, formålet og deltagerkredsen på de to lærings samtaler.

I forlængelse af ovenstående og inddragelse af forskellige data og med forskellige interessenter, blev det ligeledes drøftet, at lærings samtalen med fordel kunne involvere et lidt bredt perspektiv end blot leder og BU-chef. De tidligere kvalitetssamtaler havde noget værdi vi med fordel kunne læne os op ad her, uden det nødvendigvis behøver at blive helt så stort.

Referat

Møde med forældreorganisationer om udvikling af ny ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn

Dato for referat: 29-05-2020

Mødedato: 28-05-2020

Sted: Teams

Deltagere: Anne Ernst Grøndal, Elsebeth Pii Svane, Mette Back Larsen, Birgitte Nielsen, Ole Kiil Jacobsen, Mette Søberg, Louise Heltborg Budde, Jens Møller Hald (ref.)

Afbud: Cecilie Harrits, Sofie Bak Hansen, Rikke Lysholm

29. maj 2020

Side 1 af 4

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Læring og Dannelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44

Direkte telefon: 23 38 01 33

Direkte e-mail:

jemol@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Jens Møller Hald

Dagsorden

1. Præsentation af elementerne i forslag til ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn
2. Drøftelse af perspektiver på inddragelse af forældrenes perspektiv og børnenes perspektiv
3. Andre refleksioner på elementer i forslaget til ramme
4. Den videre proces
5. Evt.

Referat

1. Præsentation af elementerne i forslag til ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn

OKJ indledte med at fortælle om formål med mødet, som er en opfølgning på mødet den 1. maj. Der er medsendt et første udkast til en ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn, som bygger på de hidtidige drøftelser.

LHB orienterede om elementerne i forslag til ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn, herunder læringsamtaler, datapakker med indikatorer, input og opmærksomhedspunkter fra bestyrelser og elevråd, læringsmiljøobservationer mv.

2. Drøftelse af perspektiver på inddragelse af forældrenes perspektiv og børnenes perspektiv

Forældrenes perspektiv:

- Forslag (og opbakning fra flere) om, at bestyrelsen systematisk samler input fra rådene (brugerråd og forældreråd). De er et skridt tættere på praksis og har tættere føling med, hvad der rører sig lokalt. Hvad er rådene optagede af, hvad fylder lige nu, hvilke refleksioner har de?
- Opmærksomhed på, at det kan være problematisk i specialklasserne, hvor der ikke altid er så god tradition for forældreråd, idet klasserne er mindre, der kan være større flow af elever, og forældrene kan bo langt væk.
- Der er generelt behov for at tage højde for inddragelse af forældre til børn med særlige behov. De er ikke nødvendigvis repræsenteret i bestyrelserne, og det vil ikke i alle tilfælde være sandsynligt at de stiller op til fokusgruppeinterviews eller dialoger.
- Generelt er det godt at systematisere skolebestyrelsens inddragelse, så nogle drøftelser er fortløbende. Det er godt at blive holdt til ilden. Og kvaliteten af tilbuddet er et vigtigt emne for bestyrelsen.
- Opmærksomhed på, at det kan være nødvendigt at inddrage flere bestyrelsesmøder, hvor noget bliver sat til drøftelse og refleksion på et møde med henblik på færdiggørelse af udtalelse på et efterfølgende møde. Det kan være vanskeligt at lave refleksion og udtalelse på en gang. Det kan dog gøres på flere måder.
- Forslag (og opbakning fra flere) om, at bestyrelsens input ikke behøver at have karakter af en formel udtalelse, hvor alle skal være enige, men et mere frit resumé af eller opsamling på bestyrelsens drøftelse, som ledelsen kan gå videre med. Derved kan der evt. også spares nogle arbejdsgange.

29. maj 2020
Side 2 af 4

Børnenes perspektiv:

- Der var enighed om, at børnenes stemme er et vanskeligt emne, som man ikke nødvendigvis på nuværende tidspunkt skal lave en fast model for. Flere påpegede, at der skal arbejdes med det, og det skal sættes på dagsorden på mange niveauer.
- Der var enighed om, at det først og fremmest handler om at gøre det til en løbende og integreret del af det gode børneliv i praksis. Vær opmærksom på inddragelse af børnene i de daglige samtaler, lyt til børnene, mød dem hvor de er, og tag dem alvorligt. En demokratisering af måden vi er sammen på, vil afspejle sig i de andre parametre, som vi kigger på.

- Den gode børneinddragelse og interaktionen med børnene vil afspejle sig i læringsmiljøobservationerne. Man skal kunne se det i læringsmiljøets praksis. Det skal være et punkt i observationen at kigge på samspil og interaktion mellem lærer og elev samt relationer og dynamikker mellem børnene.
- Forslag om at børnenes stemme derudover i højere ses ind i andre fora, fx i en skole-hjem samtale, hvor alle børn har mulighed for at komme til orde. Her får man også lettere de svageste børn og unge med. Det kan dog være nødvendigt med mere tid til samtalerne.
- Børnenes dagsform spiller en rolle, hvis man skal inddrage dem med mere standardiserede redskaber, og yngre børn vil have svært ved at forholde sig til det.
- Det kan være fint at give elevrådet en stemme ind i modellen. Men opmærksomhed omkring, at eleverne i rådene ikke nødvendigvis er repræsentative for alle. Der sidder fx ikke mange udsatte elever i elevrådene.

29. maj 2020
Side 3 af 4

3. Andre refleksioner på elementer i forslaget til ramme

- Refleksion om, hvem der udvælger de afdelinger og klasser, der skal observeres i læringsmiljøobservationen.
I Odense er det værtstilbuddet, der planlægger hvad der skal besøges, men det er op til drøftelse, hvordan vi i Aarhus skal tilrettelægge det.
- Refleksion om, hvordan man i læringsmiljøobservationerne kommer omkring alle afdelinger/klasser, og om man skal tænke i en ekstern og intern del.
- Refleksion om, hvilke data for fravær og skolevægring, der kan komme med i datapakkerne, og hvordan man kommer bagom med hensyn til en forståelse for, hvad der ligger bag.
- Vigtigt at der afsættes nok tid i modellen, og at man ikke går for hurtigt hen over tingene, fordi der ikke er tid. Drøftelserne om kvalitet kræver tid. Vigtigt at komme omkring både bøvl og blær. Det vil være overkommeligt for bestyrelserne, når der er tale om fokuserede datapakker.
- Odenses 5 temaer til en læringsobservation ser ud til at være et godt grundlag, herunder særligt de inkluderende læringsmiljøer.

29. maj 2020
Side 4 af 4

- I forhold til inkluderende læringsmiljøer er det desuden vigtigt at se på fravær, magtanvendelser, registreringer hos PPR mv.
- De nationale forældretilfredshedsundersøgelser foregår kun i dagtilbud og skole, mens fritid ikke er med. Der er behov for at få afklaret, om der er politisk opbakning til at forvaltningen kan understøtte, at der kan laves små lokale spørgeskemaundersøgelser efter behov, som kan bruges ind i den lokale udvikling. Det skal være mere uforpligtende, hvor resultaterne ikke nødvendigvis skal indrapporteres.
- Flere af mødedeltagerne har med forskellige samarbejdspartnere lavet bud på, hvordan spørgsmål til forældrene kan formuleres.

4. Den videre proces

OKJ orienterede kort om den videre proces. Der arbejdes videre med beskrivelse af modellen med afsæt i bl.a. input fra mødet. Rådmanden skal se et udkast til modellen den 18. juni. Dette referat medsendes også som bilag til rådmanden.

Der sendes materiale ud til foreningerne og organisationerne før sommerferien til eventuel refleksion hen over sommeren. Vi mødes på Varna den 19. august. Derefter justeres materialet, så det kan sendes i høring september-oktober. Byrådsbehandlingen er planlagt til januar 2021.

Bilag 3

2. juni 2020

Side 1 af 2

Program for udviklingsseminar

Tid	Programpunkt
16.30 – 16.50 (20 min)	Velkomst v. rådmand (5 min) Check-in, rammesætning, dagens program med videre v. direktør (20 min)
16.50 – 17.10 (20 min.)	Præsentation af udkast til ny lokal model for kvalitetsopfølgning og tilsyn Herunder særligt fokus på de fire hovedelementer: • Løbende data og datapakker i Grafisk LIS • Læringsmiljøobservationer • Læringsamtaler med prioritering af lokalt fokusområde • Inddragelse af forældrenes samt børnene og de unges stemme
17.10 – 17.30 (20. min.)	Præsentation af erfaringer med elementer fra forslag til ramme • Aalborg Kommune – om læringsamtaler • Odense Kommune – om læringsmiljøobservationer
17.30 – 17.55 (25 min)	Den lokale stemme – fokus på arbejdet med lokale data og læringskultur 3 oplæg á 8 minutters varighed – én repræsentant for hhv. dagtilbud, skole og FU. De lokale ledere med gode eksempler på hvordan de arbejder en datainformere læringskultur og i den forbindelse, hvad der er vigtigt for dem i rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn f.eks. i forhold til læringsmiljøobservationer, læringsamtaler og forældre- og børneinddragelse. MØC kan eventuelt interviewe lederne således det bliver mere levende – a la morgenmøderne
17.55 – 18.00	Afrunding af første del – gå til middag
18.00-18.45 (45 min.)	Middag
18.45-20.00 (75 min)	Drøftelse i grupper • Rammesætning v. direktør (4 min) • Første runde: Drøftelse af datainformeret ledelse med afsæt i det brede databegreb (Grafisk LIS, lokalt indsamlede data)(15 min.)

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Læring og Dannelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44

Direkte telefon: 41 87 27 57

Direkte e-mail:

pala@aarhus.dk

Sagsbehandler:

Patrick Larsen

Jesper Callesen

Jens Møller Hald

Louise Heltborg Budde

Bjørn Bjorholm Stilling

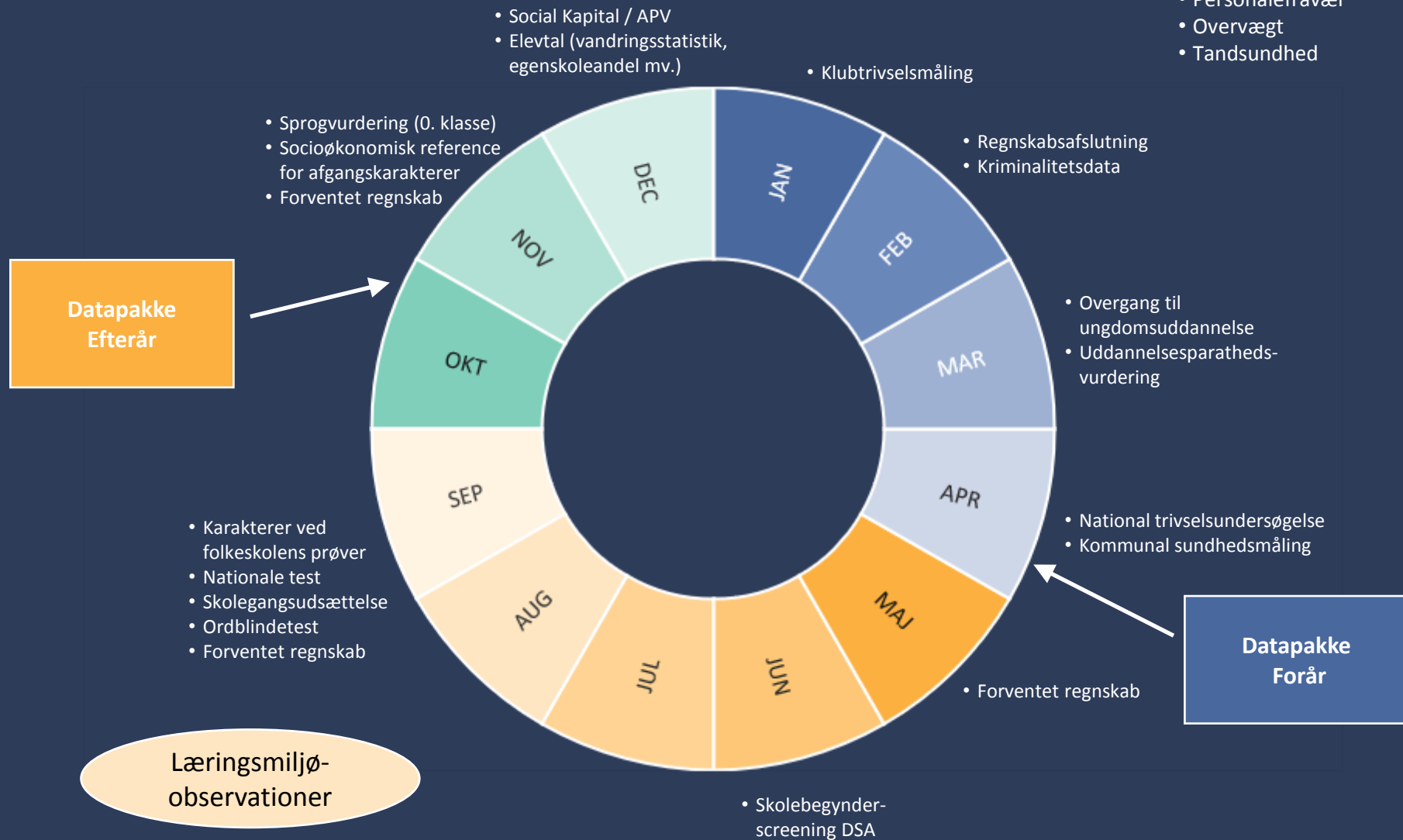
2. juni 2020
Side 2 af 2

	• Anden runde: Læringsmiljøobservationer (15 min) • Tredje runde: Læringsamtaler – hyppighed, indhold og deltagerkreds (15 min) • Fjerde runde: Inddragelse af forældrenes og børnenes stemme – hvordan gør vi det bedst? (15 min) • Opsummering: Hovedpointer til den videre drøftelse af den lokale ramme for kvalitetsopfølgning (10 min)
20.00– 20.10 (10 min)	Afrunding og tak for i dag v. direktør
20.10-20.15 (5 min)	Sceneskift – til udvalgmøde
20.15 – 21.15 (60 min)	Udvalgmøde Dagsorden til udvalgmøde 1. Drøftelse af pointer fra dagen i forhold til indhold i den fremtidige ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn * (30 min) 2. Gennemgang af budgettemaer (25 min) 3. Sager på vej (5 min)

*Drøftelsen tager afsæt i korte opsummeringer fra drøftelserne ved bordene forinden. Referenter ved bordene gør brug af en skabelon, som hjælper til hurtigt at kunne opsummere pointer og sammenfatte til udvalgmødet.

Løbende data

- Dialoghjul (dagtilbud)
- Sprogvurdering (dagtilbud)
- Elevfravær
- Personalefravær
- Overvægt
- Tandsundhed

Årshjulet indeholder de kvantitative data, som indsamles på en ensartet måde på tværs af alle enheder i Børn og Unge (eller på tværs af alle enheder i en sektor, fx alle skoler). Den tidsmæssige placering angiver, hvornår data er færdigbearbejdet og dermed er klar til at blive drøftet i forskellige sammenhænge.

Bilag 4

30. marts 2020
Side 1 af 2

Principper for kommende ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn

På baggrund af de forberedende møder med netværk, foreninger og udvalg er følgende forslag til principper for den fremtidige ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn blevet udarbejdet. Principperne tager afsæt i de udsagn, ønsker og anbefalinger der bredt er blevet fremført i inddragelsen af såvel ledernetværk i børn og unge, faglige foreninger, lederforeninger, forældreorganisationer samt Børn og Unge-udvalget. Derudover er der også taget højde for tilkendegivelser i høringssvarene i forbindelse med høringen af udkastet til kvalitetsopfølgningen på 6-18årsområdet 2020.

Indenfor de to overordnede temaer, viden om kvalitet (1) og organisering og opfølgning (2) vil udarbejdelsen af rammen tage udgangspunkt i nedenstående principper.

Tema 1: Viden om kvalitet

1. Den overordnede ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn tilpasses forholdene på tværs af dagtilbud, skole og FU.
2. Kvalitetsopfølgningen og tilsyn udarbejdes med afsæt i viden om den strukturelle kvalitet, proceskvaliteten og resultat-kvaliteten.

Strukturel kvalitet er viden om de rammer, som udgør vilkårene for den pædagogiske og didaktiske praksis i dagtilbud, skoler og FU f.eks. normeringer, uddannelse, proceskvaliteten er kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø, ledelse, forældresamarbejde med videre, mens resultat-kvalitet forholder sig til børnenes og de unges trivsel, udvikling, læring og dannelse – herunder progression.

3. Kvalitetsopfølgningen og tilsyn sker med afsæt i det brede databegreb, så både kvalitative og kvantitative data indgår
4. Kvalitetsopfølgningen og tilsyn sker på baggrund af et antal fælles fastlagte kvantitative indikatorer for hver sektor (dagtilbud, skole og FU) – og som indgår i den afrapportering, der forelægges byrådet hvert andet år. Der er her et særskilt opmærksomhedspunkt i forhold til specialtilbud og modtagerklasser.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Pædagogik og Udvikling

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 30 52 68 73

Direkte e-mail:
lohebu@aarhus.dk

Sag: 19/071323-42
Sagsbehandler:
Louise Heltborg Budde
Jesper Callesen
Patrick Larsen
Jens Møller Hald
Bjørn Bjorholm Stilling

5. Hver enkelt sektor eller hver enkelt tilbud udvælger på baggrund af de professionelle faglige vurdering yderligere relevant data, som kan indgå i arbejdet med kvalitetsopfølgning og tilsyn.

30. marts 2020
Side 2 af 2

6. For hver type tilbud indsamles viden om kvalitet ud fra børnenes perspektiv.

7. I modellen indgår, at ledere og medarbejdere fra andre lignende tilbud i passende omfang afsætter tid til at give sparring på kvaliteten i tilbuddet som supplement til tilbuddets egen vurdering af kvaliteten

Tema 2: Organisering og opfølgning

1. Rammen for kvalitetsopfølgning og tilsyn er i tråd med og understøtter visionerne for Stærkere Læringsfællesskaber og Værdi for borgerne.

2. Kvalitetsopfølgningen og tilsyn understøttes af fælles årshjul og systematik for indsamling af data og afholdelse af sparring om kvaliteten med kolleger

3. Kvalitetsopfølgningen og tilsyn understøttes af fælles årshjul og systematik for (lærings)samtaler i ledelseslinjen.

4. Kvalitetsopfølgningen og tilsyn understøttes af fælles årshjul og systematik for videndeling, opsamling og organisatorisk læring i ledelseslinjen. På dagtilbudsområdet gælder rammen også de selvejende dagtilbud.

5. Opfølgning på sparring om kvaliteten og læringsamtaler i form af fx tilsynspunkter eller handleplaner aftales konkret mellem den enkelte Børn og Ungechef og tilbuddets leder.

6. Bestyrelsen drøfter resultatet af kvalitetsopfølgningen som minimum på et møde.

Bilag 7

2. juni 2020

Side 1 af 3

Sammenhæng mellem 'ny lokal ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn' og hhv. 'Stærkere Læringsfællesskaber' 'God ledelse' og Aarhus Kommunes nye forståelsesramme 'Værdi for og med borgerne'.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Sammenhæng til Stærkere Læringsfællesskaber

Den foreslåede model for kvalitetsopfølgning og tilsyn skal understøtte visionerne for arbejdet med datainformeret udvikling af praksis i forbindelse med den kulturforandring, der er igangsat med Stærkere Læringsfællesskaber (SLF), også på længere sigt når funktionen som læringspartner ophører.

Modellen sigter således på at styrke grundlaget for de lokale dialoger og refleksioner om udviklingen af kvaliteten og hermed fremme den professionelle dømmekraft. Et afgørende element i såvel rammen for kvalitetsopfølgning og tilsyn som i SLF er "whole system approach". Det vil sige, at rammen søger at styrke sammenhængskraften i organisationen ved at skabe sammenhæng mellem de politikker og indsatser, der igangsættes, igennem hele organisationen fra politikker til praktiker.

Konkrete eksempler på sammenhængen til SLF:

- Målet for kvalitetsopfølgningen er at styrke de pædagogiske læringsmiljøer, som er forudsætningen for at børnene og de unge trives, udvikler sig, lærer og dannes bedst muligt.
- Læringssamtalen skal fungere som et læringsfællesskab, der styrker den professionelle dømmekraft
- Der sættes fokus på få prioriterede fokusområder for organisationens udvikling – jf. de tre besluttede temaer i den politiske kvalitetsrapport, som sætter rammen for det lokale udviklingsarbejde
- Der tages afsæt i læringscirklen som fælles forståelsesramme og som redskab med en cirkulær forståelse af læringsprocesser
- Der tages afsæt i et bredt databegreb, hvor kvantitative og kvalitative data ses i sammenhæng i en datatriangulering
- Der arbejdes med reflekterende og professionelt undersøgende metoder – jf. læringsmiljøobservationen – hvor praksis åbnes for kolleger med henblik på feedback
- Der lægges op til, at læringssamtalen fører til beslutning om øvebaner, som er rettet mod at styrke børnenes faglige, sociale og personlige udvikling

Læring og Dannelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Telefon: 29 20 99 44

Direkte telefon: 41 87 27 57

Direkte e-mail:
pala@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Patrick Larsen
Jesper Callesen
Jens Møller Hald
Louise Heltborg Budde

Sammenhæng til God Ledelse

Den foreslåede model for kvalitetsopfølgning og tilsyn skal understøtte og fortsætte udviklingen af god ledelse i Børn og Unge. Samarbejdsfladerne

2. juni 2020
Side 2 af 3

mellem 'God Ledelse' og udviklingen af ny lokal ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn ses flere steder i den foreslåede model, og er særligt relevante i det fremadrettede konkrete udmøntningsarbejde. Fremadrettet er det fx afgørende, at de foreslåede læringssamtaler tænkes sammen med kaden-ten for lederens 1:1-sparringssamtaler med de respektive BU-chefer, ligesom disse samtaler skal ses som led i den systematiske understøttelse af det løbende tilsyn i ledelseslinjen, som der også skal følges op på i forbindelse med den politiske afrapportering. Beslutninger og opfølgning i forbindelse med sparringssamtalerne kan ligeledes indgå som en del af data-grundlaget for læringssamtalerne.

Konkrete eksempler på sammenhængen til God Ledelse:

- Det dataårshjul, som ligger til grund for den foreslåede nye lokale ramme, er fremadrettet et fælles afsæt for hele organisationen, herunder til brug i God Ledelse.
- Sparringsguides og indhold heraf koordineres på tværs af den lokale kvalitetsmodel og God ledelse
- Opfølgning og opsamling på sparringssamtalerne indgår i den samlede politiske drøftelse af kvaliteten
- Næste step for samarbejdet mellem PUF og HRO er udarbejdelsen af et fælles årshjul for mødekadence, samt systematik for sparringsguide og opfølgning
- Udviklingen af ledelsesinformationssystemet (LIS), herunder 'grafisk LIS' tager højde for hensyn i forbindelse med både kvalitetsmodellen og God Ledelse.

Sammenhæng til Aarhus Kommunes nye forståelsesramme "Værdi for og med borgerne"

Det er afgørende, at en lokal model for kvalitetsopfølgning og tilsyn er meningsgivende og skaber værdi gennem hele styrings- og ledelseskæden fra politiker til praksisniveau. For at skabe værdi for borgerne skal modellen skabe merværdi for dem, der er tættest på børnene og de unge. Merværdien skabes gennem et arbejde og en udmøntning, der giver mening for ledere og medarbejdernes arbejde med – i samarbejde med forældrene – at løfte børn og unges læring, trivsel, udvikling og dannelse. Udviklingen af den lokale ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn afspejler de tre holdepunkter i forståelsesrammen:

- Styrket fokus på værdi
- Styrket samskabelse
- Mere vidensinformeret ledelse og praksis

Konkrete eksempler på sammenhængen til forståelsesrammen:

- **Samskabelse af rammen for kvalitetsopfølgning og tilsyn.** Der er gennemført en omfattende inddragelsesproces i forhold til tilblivelsen af modellen, hvor faglige organisationer, forældreforeninger, lederforeninger og ledernetværk giver input

- **Styrket fokus på værdi fra et borgerperspektiv.** En ambition om at arbejdet med såvel børnenes som forældrenes perspektiver skal indgå og styrkes som en væsentlig del af kvalitetsopfølgningen
- **Vidensinformeret praksis med afsæt i data om værdi.** En tilgang om at data om børnenes læring, udvikling og trivsel sættes forrest i den nye lokale model.

2. juni 2020
Side 3 af 3

Bilag 8

Proces for udvikling af ny model for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn

Baggrund

På grund af COVID-19 må den oprindelige proces for udvikling af en ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge justeres.

Formålet med en ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning er at styrke dialogerne om kvaliteten af tilbuddene i Børn og Unge på alle niveauer og dermed understøtte en mere løbende og dynamisk tilgang til kvalitetsudvikling og løbende organisatorisk læring i Børn og Unge, end det har været tilfældet tidligere.

Det er fortsat målet, at udviklingsprocessen kendetegnes ved høj grad af inddragelse af interessenter på området, og at den fremtidige ramme imødekommer de behov, som de lokale ledere og medarbejdere peger på.

Processen er således fortsat tilrettelagt med henblik på at facilitere dialog mellem alle niveauer i Børn og Unge, medarbejdere, ledere, forvaltning, samt politikere, der synliggør forskellige synspunkter og behov i arbejdet med kvalitetsopfølgning og tilsyn. Dialogerne skal være grundlaget for at opnå kompromisser i forhold til den fremtidige model for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn.

Det præsenterede forslag til proces har til formål at sikre opbakning til det forslag til lokal model for kvalitetsopfølgning og tilsyn, som fremsendes til byrådet ultimo 2020.

Fase 1: Forberedelse og inddragelse

I januar og februar 2020 har der været afholdt møder i de tre faglige leder-netværk for dagtilbud, skoler og FU. Derudover har faglige foreninger, lederforeninger og forældreorganisationer været inviteret til drøftelse af en fremtidig ramme for lokal kvalitetsopfølgning og endelig har udvalget haft en temadrøftelse om temaet i februar 2020.

På baggrund af de forberedende drøftelser er der fremkommet en række input og anbefalinger fra et bredt udsnit af interessenter på området. Disse input og anbefalinger er resultatet af grundige forberedende møder med interessenterne, og udgør dermed grundlaget for forslaget til principper for rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn.

I bilag 3 er de overordnede pointer fra de indledende drøftelser opsummeret. I bilag 2 findes forslaget til principper for udviklingen af rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn.

30. marts 2020

Side 1 af 3

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Pædagogik og Udvikling

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 30 52 68 73

Direkte e-mail:
lohebu@aarhus.dk

Sag: 19/071323-9
Sagsbehandler:
Louise Heltborg Budde
Jesper Callesen
Jens Møller Hald
Patrick Larsen

30. marts 2020
Side 2 af 3

Fase 2: Skrivefase (april til juni 2020)

På baggrund af de meget grundige inddragelser og input fra interessenter sammen med pejlemærkerne fra byråd og udvalg er der udledt principper for den fremtidige ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn (bilag 2).

Med afsæt i principperne udarbejdes et forslag til en ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn. Rammen vil derudover redegøre for de kilder f.eks. praksis i Odense og Aalborg kommuner, som forslaget blandt andet er baseret på.

Skrivefasen sættes i gang umiddelbart efter rådmandsmødet den 14. april og strækker sig frem til den 2. juni.

I løbet af skriveprocessen inviteres faglige ledernetværk og faglige foreninger, lederforeninger samt forældreorganisationer til at give input til udarbejdelsen af rammen, så de løbende bliver inddraget – og er bekendte med retningen for arbejdet.

Rådmandsmøde den 16.juni 2020

Godkendelse af det forslag til ramme, som skal drøftes og kvalificeres på seminar den 19. august 2020.

Fase 3: Kvalificering af forslag til ramme

Seminar den 19. august 2020

Formålet er at samle interessenter på området med henblik på dialog om og kvalificering af forslaget til en ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn.

Seminaret vil dels bestå af oplæg, der underbygger grundlaget for forslaget, dels gruppedrøftelser om det foreliggende forslag.

Seminaret afsluttes med et udvalgmøde, hvor udvalget drøfter forslaget til en ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning.

Varighed 4 1/2 timer.

Høring fra den 4. september til den 19. oktober

En ny ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn sendes i høring hos interessenter på området.

Fase 4: Politisk godkendelse

- **Rådmandsmøde 10. november 2020**

Endelig godkendelse af ny model for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn

30. marts 2020

Side 3 af 3

- **Udvalgs møde 25. november 2020**

Drøftelse af endelig ramme med udvalg inden fremsendelse til byrådsbehandling

- **Byrådsbehandling januar 2021**

Byrådet behandler og godkender ny ramme for lokal kvalitetsudvikling

Punkt 3: Strategi for mental sundhed i Børn og Unge (OKJ)

Tid: 15 min. Deltagere: Charlotte Bøcher, Lis Fenger, Ulla Parbo Hefsgaard

Beslutningsmemo

9. juni 2020

Side 1 af 3

Emne Strategi for mental sundhed

Til Rådmandsmøde den 18. juni 2020

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

På Rådmandsmødet den 13. maj blev det besluttet at arbejde videre med en strategi for mental sundhed igennem en involverende proces i efteråret 2020.

Med udviklingen af en strategi for mental sundhed ønsker Børn og Unge at sætte spot på sammenhængen mellem mental sundhed, fællesskaber og bevægelse og sikre et *stærkt fundament* for institutionernes arbejde med at styrke de fællesskaber, som børnene og de unge indgår i, i dagpleje, dagtilbud, skole og FU, samt sikre et stærkt fundament for samarbejdet med forældrene.

Sundhed

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon:
29209704

Direkte e-mail:
uph@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Lis Fenger
Ulla Parbo Hefsgaard

Strategien for mental sundhed skal bygge på bevægelse og fællesskaber som bærende elementer. Udviklingsprocessen vil fokusere på at udfolde disse elementer i strategien. Dette skal gøres med tæt inddragelse af dem, som arbejder med børnene og de unge til daglig, samt repræsentanter for børnene og de unge selv og deres forældre.

Vedlagte kommissorium danner grundlaget for den inddragende proces, som skal resultere i et strategiplæg til Byrådet ultimo 2020.

Dilemmaer og spørgsmål til afklaring

Strategien for mental sundhed fokuserer på det sundhedsfremmende og forebyggende for *alle* børn og unge og er målrettet de fællesskaber, som børnene og de unge indgår i, når de er i Børn og Unges institutioner (sundhedspleje, dagtilbud, skole, FU og specialtilbud). Der er med andre ord tale om en strategi, som har fokus på at *omsætte* og *konkretisere* de visioner for mental sundhed, som er beskrevet bl.a. i Aarhus Kommunes Sundhedspolitik og Børne- og Ungepolitikken, ind i Børn- og Unge-magistraten.

Men mental sundhed er også relevant at fokusere på i andre magistratsafdelinger, som børn, unge og familier har berøring med, ligesom politikere og politiske partier er optagede af denne dagsorden. Da strategien skal omhandle, hvordan vi arbejder med mental sundhed i Børn og Unge, foreslås det at repræsentanter for øvrige magistratsafdelinger ikke inddrages i processen.

Af kommissoriet fremgår det, at der afholdes et stormøde med bred interessentinddragelse i starten af processen. Derudover lægges der op til, at der efter Byrådsbehandlingen informeres om strategien i relevante politiske og strategiske fora. Rådmanden bedes give input, hvis der er særlige ønsker ift. inddragelse, samt afvejningen af hvornår hvilke interessenter inddrages – i udviklingsprocessen eller i implementeringsprocessen?

9. juni 2020
Side 2 af 3

Udviklingsprocessen lægger op til en høj grad af involvering af især ledere og medarbejdere i MBU samt faglige organisationer, forældreorganisationer og repræsentanter for børnene og de unge selv. Rådmanden bedes tage stilling til afvejning ift. medarbejderinddragelse og inddragelsen af de unge selv.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

På Rådmandsmødet ønskes input til ovenstående dilemmaer og spørgsmål til afklaring, herunder hvornår i processen (udvikling eller implementering), at følgende grupper bør inddrages:

- Børn- og Ungeudvalget: Det foreslås at udvalgsmedlemmerne inviteres med til stormødet
- Interessenter, herunder forældreorganisationer: Der foreslås en bred inddragelse af relevante organisationer via stormødet. Følgegruppen samt Pædagogik og Forebyggelse kvalificerer deltagerlisten. Er der særlige ønsker til deltagerlisten fra Rådmanden?
- Andre magistratsafdelinger samt strategiske fora: Da strategien skal omhandle, hvordan vi arbejder med mental sundhed i Børn og Unge, foreslås det at repræsentanter for øvrige magistratsafdelinger ikke inddrages i udviklingsprocessen, men eventuelt orienteres efterfølgende.
- Den bredere medarbejdergruppe i MBU: Det foreslås at de faglige organisationer inviteres med på stormøde i udviklingsprocessen, og at der afholdes et fyraftensmøde både i udviklingsprocessen og efter byrådsbehandling mhp. lokal forankring.
- Børnene og de unge selv: Det foreslås, at repræsentanter fra Børn- og Unge-byrådet inviteres med til stormødet, men andre inddragelsesformer kan også være relevante. Er der gode idéer fra Rådmanden til dette?

Efter input fra Rådmanden til ovenstående, indstilles at:

- Kommissoriet for udvikling af strategi for mental sundhed i Børn og Unge godkendes.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Vedlagte kommissorium for udvikling af strategi for mental sundhed i Børn og Unge beskriver formålet med inddragelsesprocessen, organisering samt afgrænsning og bærende elementer i strategien.

9. juni 2020
Side 3 af 3

Baggrunden for strategiprocesen og de bærende elementer er beskrevet nærmere i den præsentation, som er vedlagt som bilag til kommissoriet. Inddragelsesprocessen skal have fokus på at udfolde og konkretisere de bærende elementer i strategien. Processen munder ud i et strategioplæg til Byrådet til behandling i december 2020 eller januar 2021.

4. Videre proces og kommunikation

Efter Rådmandsmødet inviteres følgegruppen til opstartsmøde, og planlægningen af de skitserede aktiviteter påbegyndes. Kommissoriet danner grundlaget for kommunikationen ifm. invitationer mv.

Kommissorium for udvikling af strategi for mental sundhed i Børn og Unge – med fællesskaber og bevægelse som bærende elementer

9. juni 2020
Side 1 af 7

Baggrund

Mental sundhed og det at indgå i meningsfulde fællesskaber er alt det, der gør livet værd at leve – at vi trives og har det godt. I en tid hvor den mentale sundhed og fysiske aktivitet blandt især de unge er for nedadgående, har vi et fælles ansvar for at sætte struktureret og tidligt ind over for den negative udvikling og arbejde sundhedsfremmende og forebyggende med at styrke børn og unges oplevelse af at mestre eget liv.

Med udviklingen af en strategi for mental sundhed ønsker Børn og Unge at sætte spot på sammenhængen mellem mental sundhed, fællesskaber og bevægelse og sikre et *stærkt fundament* for institutionernes arbejde med at styrke de fællesskaber, som børnene og de unge indgår i, i dagpleje, dagtilbud, skole og FU, samt sikre et stærkt fundament for samarbejdet med forældrene. Målet med arbejdet er at øge børnene og de unges mentale sundhed som den kan måles f.eks. i den nationale trivselsundersøgelse.

Strategien skal medvirke til at *omsætte og konkretisere* de visioner for mental sundhed, som er beskrevet bl.a. i Aarhus Kommunes Sundhedspolitik, Børne- og Ungepolitikken samt i lovgivningen og Sundhedsstyrelsens forebyggelsestiltal. Ligeledes vil strategien for mental sundhed tage afsæt i de faglige strategier og Stærkere Læringsfællesskaber. Strategien bliver et redskab for Børn og Unge institutioner til at *arbejde målrettet* med at styrke børnenes mentale sundhed igennem fællesskaber og bevægelse i den pædagogiske praksis og i samarbejdet med forældrene.

Afgrænsning af strategien

Strategien for mental sundhed fokuserer på det sundhedsfremmende og forebyggende for *alle* børn og unge og er målrettet de fællesskaber, som børnene og de unge indgår i, når de er i institution (dagtilbud, skole, FU og specialtilbud). Der er således fokus på det grønne og til dels (lyse-)gule felt i forebyggelsestrekanten. Selvom børnene modtager specialindsatser på andre områder, er strategien for mental sundhed en helt grundlæggende indsats for alle uanset deres udgangspunkt.

Bærende elementer (byggesten)

Strategien for mental sundhed bygger på fællesskaber og bevægelse som bærende elementer. Bevægelse og mental sundhed indvirker positivt på hinanden. Børn og unge, som er aktive, har øget selvtillid og færre samspilsproblemer og dermed mindre risiko for at udvikle depression og angst. Fundamentale motoriske færdigheder understøtter trivsel og indlæring i sko-

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Sundhed

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 85 89 76

Direkte e-mail:
ernm@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Erik Ngo Mikkelsen
Lis Fenger
Ulla Parbo Hefsgaard

len¹. Samtidig medfører bevægelse mulighed for fællesskaber, der kan gå på tværs af køn, kultur og socioøkonomisk baggrund - fællesskaber, som vi ved, kan være med til at fremme den mentale sundhed. Ligeledes vil der i strategien være fokus på hvilken betydning digitale medier og præstationskultur kan have på fællesskaber og mental sundhed.

9. juni 2020
Side 2 af 7

Figur 1: Bærende elementer i strategien

Fællesskaber og Bevægelse beskyttende faktorer for mental sundhed	
<u>Fællesskaber</u> Fællesskabet er et nøgleord i forhold til mental sundhed og trivsel. Alle har brug for at opleve at høre til, at blive forstået og at kunne bidrage til et fællesskab. Mental sundhed opstår i balancen mellem individet og fællesskabet. Det enkelte menneskes mentale sundhed, er både betinget af egne personlige kompetencer og relationer til andre mennesker. Det er kontakten mellem mennesker, der skabes de bedste muligheder for udvikling og fastholdelse af mental sundhed. Generel udvikling og trivsel er afhængig af, at mennesker føler og oplever sig 'set, hørt og forstået'. Det kan alene ske i et fællesskab mellem mere end en. Fællesskabet er under pres som en konsekvens af de medier og platforme for mødesteder, vi omgiver os med og en præstationskultur, hvor der er fokus på den enkeltes præstationer. Fællesskaber, hvor børn og unge bidrager aktivt opstår ikke nødvendigvis af sig selv, derfor må de bevidst og systematisk planlægges. I Børn og Unge har der gennem de sidste år været arbejdet med mange forskellige læringsfællesskaber på tværs af sektorer og magistratsafdelinger. Aktuelt arbejdes der i hele Børn og Unge med implementering af indsatsen Stærkere Læringsfællesskaber.	<u>Bevægelse</u> Bevægelse indeholder et bredt spektrum af aktiviteter lige fra bevægelse som middel til at skabe indlæring, idræt og hård motion til hverdagsaktiviteter som leg, havearbejde, en gåtur, cykling som transport, at tage trappen mm. Som supplement til de nationale og internationale forskningsresultater ser vi også i data fra folkeskolerne i Aarhus Kommune, at elever, der bevæger sig minimum 45 minutter om dagen i skoletiden, har signifikant højere social og mental trivsel, end elever, som bevæger sig mindre end 45 minutter om dagen i skoletiden. Sammenhængen mellem bevægelse og mental sundhed går begge veje. Vi ved fx at øget fysisk aktivitet og bevægelse kan styrke den mentale sundhed, men samtidig ved vi også en dårlig mental sundhed kan være den direkte årsag til, at et barn holder sig tilbage fra at deltage i bevægelseslege og aktiviteter. Tilskyndelse til bevægelse kan derfor ikke stå alene, men bør være en del af en helhedsorienteret indsats rettet mod at fremme mental sundhed for børn og unge i Aarhus Kommune.

Udviklingsprocessen vil fokusere på at udfolde disse elementer i strategien. Dette skal gøres med tæt inddragelse af dem, som arbejder med børnene og de unge til daglig, samt repræsentanter for børnene og de unge selv og deres forældre.

Formål og målsætning for udviklingsprocessen

Formålet med processen er at sikre forankring og ejerskab blandt ledelse og personale i sundhedspleje, dagpleje, dagtilbud, skoler og FU. Ligeledes skal processen sikre, at børn/unge, forældre, faglige organisationer og andre interessenter får mulighed for at blive hørt og give input til strategien.

1 Ericsson & Karlsson. Motor skills and school performance in children with education in school--a 9-year intervention study, 2014.

9. juni 2020
Side 3 af 7

Undervejs i processen vil der være fokus på at skabe kobling med eksisterende strategier og processer, som har snitflader til strategien for mental sundhed i Børn og unge, f.eks. arbejdet i §17,4 udvalget, samarbejdet med foreningslivet omkring bevægelse og implementeringen af Sundhedspolitikken. Det skal i den forbindelse overvejes, hvornår og hvordan strategien/strategiarbejdet skal drøftes i forskellige fora.

Processen skal munde ud i en samlet strategi for mental sundhed i Børn og Unge med bevægelse og fællesskaber som bærende elementer. Strategien skal behandles på et byrådsmøde omkring årsskiftet 2020/2021.

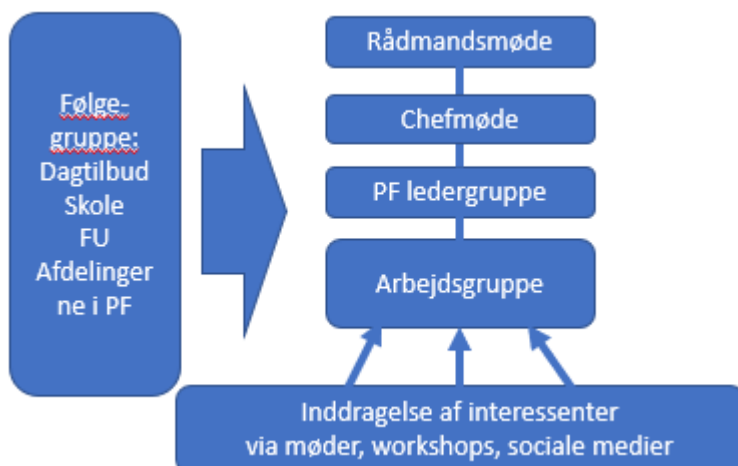
Organisering

Arbejdet med at udvikle strategien for mental sundhed forankres i Sundhed, Børn og Unge. Chefgruppen i Pædagogik og Forebyggelse fungerer som styregruppe og der afrapporteres løbende på PF møderne.

Der vil i processen blive lagt stor vægt på at inddrage relevante interessenter via møder, workshops, opslag på sociale medier mv. Rådmanden vil have en aktiv rolle i flere af disse aktiviteter, og arbejdet med strategien vil løbende blive afrapporteret på Rådmandsmøder med henblik på at drøfte og beslutte retning og videre proces.

Der etableres en *følgegruppe* bestående af ca. to repræsentanter fra hhv. dagtilbud, skole og FU på skole-/dagtilbudslederniveau, samt sektionsledere fra relevante afdelinger i PF. Denne gruppe holdes tættere på processen og medvirker til at kvalificere indholdet i strategien efter input fra den bredere inddragelsesproces. Gruppen mødes løbende undervejs i processen, ca. én gang om måneden.

Figur 2: Organisering af udviklingsprocessen

9. juni 2020
Side 4 af 7

Inddragelsesproces

I procesplanen nedenfor præsenteres et forslag til en inddragelsesproces, som indeholder følgende:

- **Distriktsledermøder:** Workshop mhp. at udfolde de bærende elementer i strategien i alle distrikter på tværs af dagtilbud, skole og FU
- **Stormøde:** Dialogmøde for en bred gruppe af repræsentanter fra forældreorganisationer, børn/unge, faglige organisationer samt medarbejdere og ledere fra Børn og Unge (og evt. politikerne i Børn- og Ungeudvalget?, andre organisationer som f.eks. DGI/DIF?)
- **To workshops for medarbejdere:** En workshop for medarbejdere i fællesfunktionerne på G2 med henblik på at skabe fælles retning ift. fremtidigt strategisk arbejde. En workshop eller webinar for decentrale medarbejdere og ledere med henblik på lokal implementering.
- **Sociale medier:** Mulighed for information til kommunens borgere om strategi og inddragelse

Figur 3: Udkast til procesplan
(ved tekst fremhævet med **rødt** ønskes input fra RM)

Aktivitet/møder	Formål	Hvornår?	RM deltagelse
Følgegruppemøde	Præsentation og opstart af arbejdet Kvalificere inddragelsesprocessen, herunder deltagerkreds til stormødet.	Aug.	
Udvalgsmøde	Informere om processen, evt. skriftlig orientering.	Aug.	
Distriktsledermøder i distrikterne (NB. 5 møder)	Faciliteret proces mhp. at få input til strategien (0-18 års perspektiv, og fokus på overgange og det der går på tværs sikres ved at holde det i distrikter i stedet for netværkene)	Aug./sept.	RM indlede på nogle af dem, hvis muligt
Sundhedsplejeledermøde	Input til strategien	Aug./sept.	
Fyraftensmøde (evt. webinar) for medarbejdere i MBU	Faciliteret proces mhp. at få input til strategien.	Sept.	
Følgegruppemøde	Kvalificere indhold	Ultimo sept.	

Opslag på sociale medier Facebook og Linked-In	Præsentation af de bærende elementer i strategien. Input fra borgere og medarbejdere: hvad synes I er vigtigt? Informere om inddragelsesprocessen/stormødet.	Primo okt.	RM9. juni 2020 Side 5 af 7
Stormøde/dialogmøde	Bred gruppe med repræsentanter fra forældreorganisationer, faglige organisationer, børn-ungebyrådet, politikere fra Børn- og Ungeudvalget mv. (input fra Følgegruppe og PF til at kvalificere deltagerliste) Præsentation af skitse/udkast til strategi Faciliteret proces mhp. at få input til endelig udformning af strategien. SLF-læringspartnere kan evt. bruges til facilitering af gruppearbejde.	Medio/ultimo oktober	RM
Besøg fra ressourcecenter Norge – Livsmestring i norske klasserum.	Videndeling vedr. undervisning i livsmestring i norske klasserum (LINK) og MBU's arbejde med Trivsel og Livsmestring. Følgegruppe og BU chefer.	22. okt.	RM?
Følgegruppemøde	Kvalificere indhold	Primo nov.	
Børne- og Ungeudvalget (temadrøftelse)	Præsentation og drøftelse af strategien forud for Byrådsmøde	Ultimo nov.	RM
Byrådet	Præsentation og drøftelse af strategien mhp. vedtagelse	Dec./ jan.	RM
Opslag på sociale medier Facebook og Linked-In	Information om strategien. Ifm. byrådsbehandlingen.	Dec./ jan.	RM
Workshop for medarbejdere i fællesfunktionerne	Præsentation af strategi. Hvordan omsætter vi strategien i vores arbejde?	Dec./ jan.	
Fyraftensmøde (evt. webinar) for alle interesserede medarbejdere og ledere	Præsentation af strategi. Faciliteret proces mhp. at starte refleksioner vedr. omsætning og implementering af strategien lokalt og hvordan vi inddrager børnene, de unge og forældrene i det.	Jan./ feb.	RM
Følgegruppemøde	Afslutning af arbejdet og drøfte videre proces ift. implementering.	Febr.	
Information i diverse politiske og strategiske	Info om og drøftelse af strategien. (diverse politiske udvalg, §17,4	Forår 2021	

fora.	udvalget, sundhedsstyregruppen, børnestyregruppen, m.fl.)		9. juni 2020 Side 6 af 7

Økonomi og ressourcer

Finansiering af inddragelsesprocessen vil blive holdt indenfor rammerne af de midler, som i november 2019 blev prioriteret til at arbejde videre med mental sundhed (i alt 400.000 kr.).

9. juni 2020
Side 7 af 7

Bilag:

- Strategi for mental sundhed: Baggrund og bærende elementer – powerpoint

Strategi for mental sundhed

Hvad er mental sundhed?

BØRN OG UNGE
Aarhus Kommune

Èt begreb - to dimensioner

- En *oplevelsesdimension*: At opleve at have det godt, at være overvejende glad, i godt humør og tilfreds med livet.
- En *funktionsdimension*: At kunne klare daglige gøremål, som fx at købe ind, lave mad, gå i skole, indgå i sociale relationer og at kunne håndtere de forskellige udfordringer, som en almindelig dagligdag kan byde på.

Sundhedsstyrelsen, Forebyggelsespakke mental sundhed, 2018

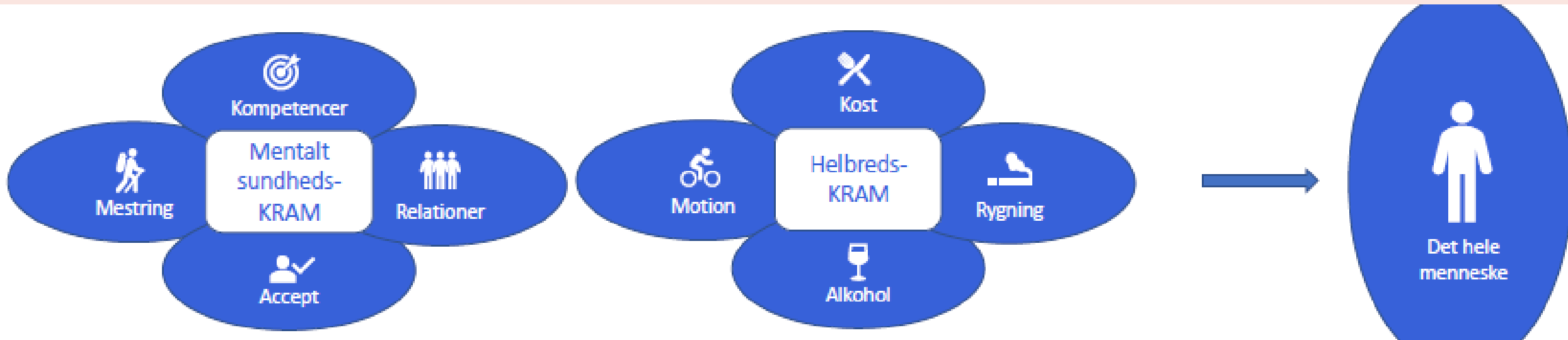
MENTAL SUNDHED

og det at indgå i meningsfulde fællesskaber er alt det, der gør livet værd at leve – at vi trives og har det godt. *Det har vi et fælles ansvar for*

Det hele menneske

Tæt sammenhæng mellem mental og fysisk sundhed

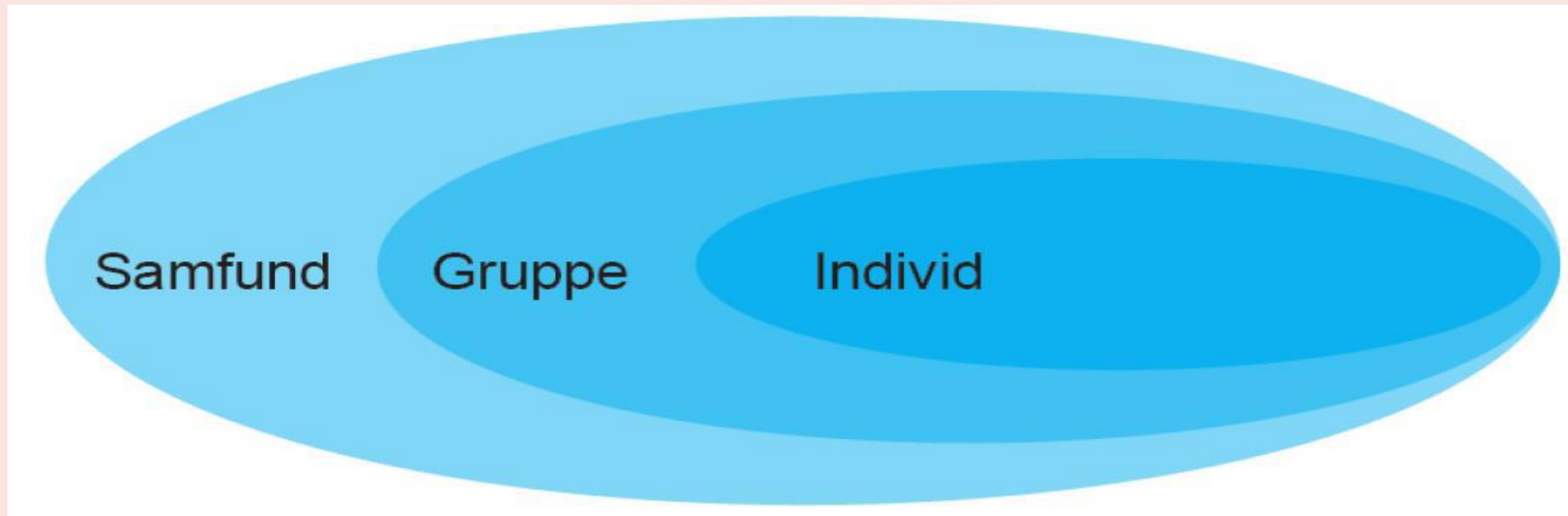

” HelbredsKRAM’et giver dig mulighed for at lægge år til livet, så du holder dig rask og bliver ældre. Det mentale sundhedsKRAM giver dig mulighed for at lægge liv til årene, så livet opleves som værd at leve – også med de udfordringer livet byder på (Peter Thyboi “DetdobbelteKRAM”)

Niveauer for handling

Ressourcer for mental sundhed

"Størstedelen af dem, der går ned med stress, angst eller depression, stammer fra den almene befolkning og dermed ikke fra en sårbar højrisikogruppe – løsningerne skal altså findes på samfundsniveau". (Morten Grønbæk og Vibeke Koushede, Altinget, 11.marts 2016)

Forebyggelsesstrategien og mental sundhed

Den generelle indsats i det grønne felt:

Retter sig mod alle børn og unge, og fremmer trivsel og sundhed generelt. Forhindrer at sundhedsmæssige og sociale problemer opstår.

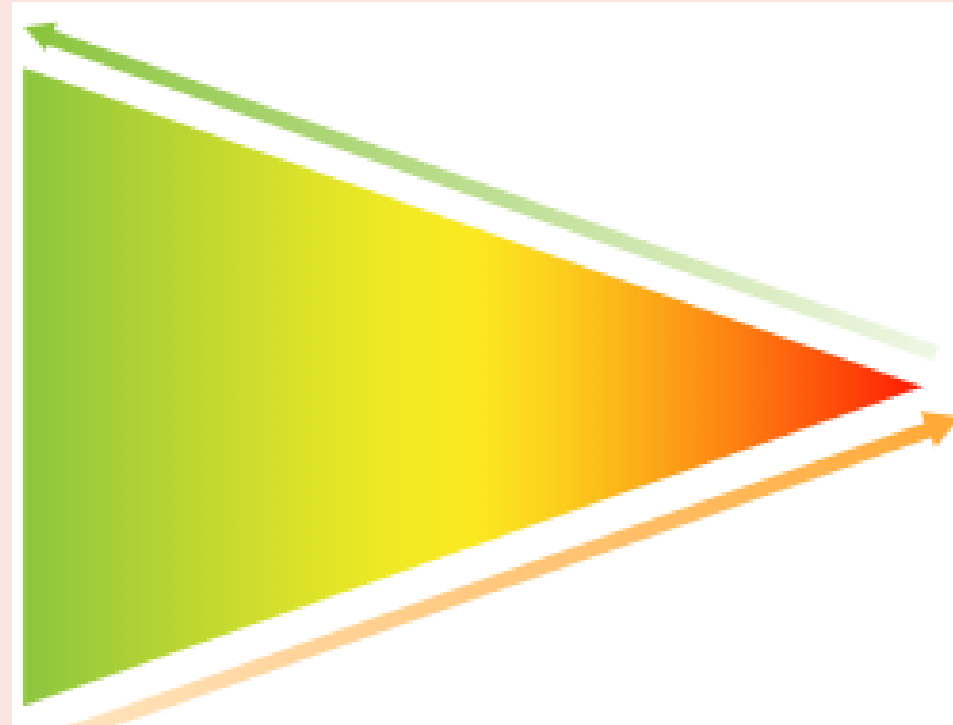
Den specifikke indsats i det gule felt:

Retter sig mod mulige risikogrupper. Her minimeres symptomer på mistrivsel. Understøtter barnet og den unge i en bevægelse i retning mod trivsel.

Den individuelle indsats i det røde felt:

Vil ofte foregå i et tværfagligt samarbejde og være en direkte intervention i forhold til det enkelte barn eller unge.

Afhjælper og kompenserer for vanskeligheder, problemer og mistrivsel, hos barnet eller den unge.

Strategien for mental sundhed fokuserer på det sundhedsfremmende og forebyggende for *alle* børn (det grønne felt) og er målrettet de fællesskaber, som børnene og de unge indgår i. Selvom børnene modtager specialindsatser på andre områder, er strategien for mental sundhed en helt grundlæggende indsats for alle uanset deres udgangspunkt.

Forebyggelsesstrategien

– risikofaktorer og beskyttende faktorer

Risikofaktorer

Risikofaktorer er omstændigheder i et barns liv, som øger sandsynligheden for mistrivsel. Dette kan både være medfødte sårbarheder, fx arvelighed for psykiske lidelser samt risikofaktorer i miljøet, såsom et højt konfliktniveau mellem barnets forældre, alkoholmisbrug og andre forhold, som giver øget sårbarhed.

Risikofaktorer adskiller sig fra risikoadfærd ved alene at være livsvilkår eller betingelser, som ikke nødvendigvis leder til risikoadfærd.

Beskyttende faktorer

Beskyttende faktorer medvirker til at opretholde barnets eller den unges trivsel, og modvirker eller udligner den risiko, som barnet ellers ville have været udsat for.

Eksempler på beskyttende faktorer kan være: Støttende familierelationer, støtte fra andre voksne, gode kognitive færdigheder, selvkontrol og sociale kompetencer samt forældre, der besidder samme beskyttende faktorer.

De beskyttende faktorer og risikofaktorer forandrer sig gennem livet. Særligt for små børn kan alkoholmisbrug, psykisk sygdom, fødselsdepression eller andre alvorlige belastninger hos en eller begge forældre. Alvorlige forstyrrelser hos barnet kan ligeledes være risikofaktorer for udvikling af dårlig trivsel.

For unge, voksne og ældre ses tilsvarende klare sammenhænge mellem eksempelvis u hensigtsmæssig sundhedsadfærd og dårlig mental sundhed.

Fællesskaber & Bevægelse

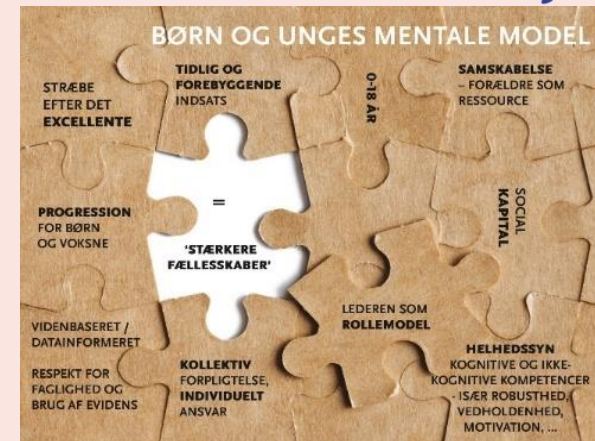
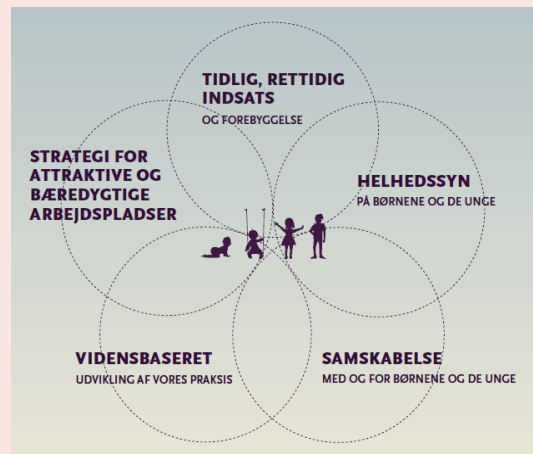
Fællesskaber

- Alle har brug for at opleve at høre til, og at kunne bidrage til et fællesskab. Mental sundhed opstår i balancen mellem individ og fællesskab.
- Det er i kontakten mellem mennesker, der skabes de bedste muligheder for udvikling og fastholdelse af mental sundhed.
- Generel trivsel og udvikling er afhængig af, at mennesker føler og oplever sig 'set, hørt og forstået'. Det kan alene ske i et fællesskab mellem mere end en.
- Fællesskaber, hvor børn og unge bidrager aktivt opstår ikke nødvendigvis af sig selv. Derfor må de bevidst og systematisk planlægges.

Bevægelse

- Bevægelse kan være både et middel og et mål. Bevægelse fremmer indlæring kan være alt fra både idræt og hård motion til hverdagsaktiviteter som leg, havearbejde, en gåtur, cykling som transport, at tage trappen mm.
- Elever, der bevæger sig minimum 45 minutter om dagen i skoletiden, har signifikant højere social og mental trivsel, end elever, som bevæger sig mindre end 45 minutter om dagen i skoletiden.
- Sammenhængen mellem bevægelse og mental sundhed går begge veje.
- Tilskyndelse til bevægelse kan derfor ikke stå alene, men bør være en del af en helhedsorienteret indsats.

Strategien tager afsæt i:

Eksisterende indsatser og igangværende arbejde med mental sundhed

READ DAGTILBUD OG SKOLE LÆS MERE	TIDLIGE SPROG LÆS MERE	KROP OG BEVÆGELSE LÆS MERE
STYRKET FORÆLDRE-VEJLEDNING I UDSKOLINGEN LÆS MERE	TVÆRFAGLIGT TRIVSELSMØDE LÆS MERE	SOCIALFAGLIGE MEDARBEJDERE LÆS MERE
FAMILIEGRUPPER I DAGTILBUD LÆS MERE		ROBUSTHED OG VEDHOLDENHED LÆS MERE

Videre proces

BØRN OG UNGE
Aarhus Kommune

Hvem inddrages?

- Børn, unge og deres forældre, f.eks. børn- og ungebyrådet, forældreorganisationer
- Ledere og medarbejdere i Børn og Unge via distrikstledermøder og workshops
- Faglige organisationer
- Politikerne i Børn- og Ungeudvalget og Byrådet..

Hvordan inddrages?

- Distrikstledermøder
- Stormøde for en bred kreds af interessenter
- Workshops og webinar for medarbejdere
- Sociale medier

Formål med inddragelsen:

Sikre, at børn/unge, forældre, faglige organisationer og andre interessenter får mulighed for at blive hørt og give input til strategien.

Sikre forankring og ejerskab blandt ledelse og personale i sundhedspleje, dagpleje, dagtilbud, skoler og FU.

Byrådsbehandling
dec./jan.

Punkt 4: Orientering om alkoholindsatserne på skolerne (OKJ)

Tid: 15 min. Deltagere: Charlotte Bøcher, Line Lund Laursen

Emne **Orientering om alkoholindsatserne på skolerne**

29. maj 2020
Side 1 af 5

Til Rådmandsmøde den 18. juni 2020

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Ole Kiil Jacobsen har sat sagen på dagsorden med henblik på at orientere om resultaterne af alkoholindsatserne på skolerne, der ophører med udgangen af 2020 samt drøfte perspektiver på en evt. videreførelse - helt eller delvis.

Byrådet har med budgettet til "Fælles om nye løsninger" vedtaget investeringer i sundhed indenfor alkohol, tobak, overvægt og lænde/ryg. Investeringsmodellen for alkohol er tilrettelagt i et samarbejde mellem MBU, MSB og MSO, hvor der er implementeret fire indsatser i folkeskolerne fra skoleåret 2019/2020.

Børn og unge, der vokser op i familier med alkoholproblemer, oplever ofte stor ensomhed og søger sjældent hjælp fra udenforstående. Både på grund af loyalitet overfor forældrene, og fordi børnene ofte ikke ved, hvordan de skal få hjælp eller ikke tør bede om hjælp. Senere får disse børn oftere trivselsproblemer, alkoholproblemer og højere fravær end andre unge. Alkoholindsatserne medvirker til at løfte sundheds- og trivselsmæssige udfordringer hos børnene og de unge og taler ind i Børn og Unges arbejde med mental sundhed generelt og den planlagte strategi for mental sundhed.

Alkoholindsatserne har to hovedformål i investeringsmodellen:

- At opspore børn, der vokser op i familier med alkoholproblemer.
 - Trivselssamtale med skolesundhedsplejersken i 3. klasse (MBU)
 - Workshopen "Tal om det" i 5. klasse (MSB)
- At forebygge alkoholmisbrug og udskyde alkoholdebuten hos de unge:
 - Workshopen "Unge og alkohol – en dialog i øjenhøjde" i 8. klasse (MSO)
 - Styrket forældrevejledning om rusmidler i udskolingen – temaforældremøder i 9. klasse (MBU)

Børn der vokser op i familier med alkoholproblemer

Forskning viser, at børn, der vokser op i familier med alkoholproblemer, har større risiko for udfordringer senere i livet. Pisinger, V et al (2016) m.fl. peger på, at unge, hvis forældre har alkoholproblemer:

- trives dårligere

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Fællesfunktionen, Sektion 1

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 85 91 14

Direkte e-mail:
lilula@aarhus.dk

Sag: 20/025822-2
Sagsbehandler:
Line Lund Laursen

- har dårligere mentalt helbred
- drikker mere og mere risikofyldt
- er i højere risiko for at droppe ud af gymnasiet
- får lavere karaktergennemsnit

29. maj 2020
Side 2 af 5

Hvis det lykkes at give barnet et fortroligt rum til at tale med en voksen og hjælp til at takle udfordringerne ved at have en forælder med alkoholproblemer, kan nogle af disse problematikker mindskes uanset om forælderen kommer ud af sit misbrug eller ej. Det må samtidig formodes, at indsatserne vil have lignende effekter for børnene, selvom trivselsproblematikkerne skyldes andre problemer i hjemmet, f.eks. psykisk sygdom, svær skilsmisse, skænderier, psykisk/fysisk vold mv.

Unge og alkohol

Højt alkoholforbrug har sundhedsmæssige, personlige og økonomiske omkostninger. Derfor er det vigtigt med en tidlig, forebyggende indsats, da alkoholvaner i ungdomsårene har en betydning for alkoholvanerne resten af livet. Unge, der i teenageårene har et stort forbrug af alkohol, har en større risiko for senere i livet at drikke mere end andre voksne.

Foreløbige evalueringer

De foreløbige evalueringer for indsatserne er gode, når man ser på de tilbagemeldinger, vi får fra skolerne og de fagpersoner, som er involverede i indsatserne, samt når man kigger på antallet af opsporede børn. Indsatserne i 3. og 5. klasse medvirker *både* til opsporing af børn, der vokser op i familier med alkoholproblemer, og til, at børnene får hjælp til trivselsproblematikker generelt. Helt konkret opspores i gennemsnit 4-5 behovsbørn i hver klasse med trivselsproblemer og/eller behov for en overvægtsindsats i 3. klasseindsatsen. I 5. klasseindsatsen udviste én eller flere elever tegn på at kende til alkoholproblemer i familierne i 70% af klasserne, mens der i 61% af klasserne sad elever med behov for særlig opfølgning. Samtidig styrker indsatserne samarbejdet lokalt mellem skolesundhedsplejersken og lærerne. Ligeledes er der positive evalueringer af workshoppen i 8. klasse, hvor lærere vurderer, at workshoppen understøtter refleksioner hos eleverne ift. deres nuværende og fremtidige alkoholvaner. Derudover er der udviklet materialer til styrket forældrevejledning om rusmidler i udskoling.

I business casen til budgetforliget "Fælles om nye løsninger" er der imidlertid kun lagt vægt på ét effektmål, nemlig en stigning i antallet alkoholbehandlinger blandt voksne i MSB. Dette har vist sig af flere grunde at være et problematisk effektmål, som bl.a. grundet udfordringer med dataregistreringer er vanskeligt at påvise. På baggrund af problemer med at påvise investe-

ringseffekterne af alkoholindsatserne har ØSG og Direktørgruppen derfor besluttet følgende¹:

29. maj 2020
Side 3 af 5

- Alkoholindsatserne kvalificerer ikke længere til et investeringsprojekt
- Der kan evt. findes et andet grundlag at videreføre dem på, hvilket evt. kan ske ved en politisk prioritering med B2021

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at:

- Rådmanden tager stilling til den videre proces for alkoholindsatserne

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Nedenfor præsenteres to scenarier for videreførelse af alkoholindsatserne, besluttet af chefgruppen i Børn og Unge:

- 1) Indsatserne beskrives som budgetforslag og fremsendes til prioritering i forbindelse med B2021
- 2) Omprioritering inden for eksisterende ramme

1. Indsatser beskrives som budgetforslag

I forbindelse med B2021 kan indsatserne beskrives som budgetforslag. Dette sikrer den systematiske og tværfaglige indsats overfor alkohol, der følger eleverne op gennem skolegangen.

Økonomi

I nedenstående tabel fremgår finansieringsbehovet til videreførelse af de enkelte indsatser.

	Årligt finansieringsbehov
3. klasse trivselssamtale sundhedsplejerske	770.000
5. klasse "Tal om det", leveret af BRUS	661.520
8. klasse Unge og alkohol – en dialog i øjenhøjde	400.000
Forældrevejledning om rusmidler, herunder alkohol, i udskolingen	63.000
Center for Alkoholbehandling, forventet minimumsomkostning ved ekstra behandlingsforløb afledt af indsatserne	396.000*
Omkostninger i alt	1.894.520

*Skal ikke finansieres. MSB kører egen proces.

2. Omprioritering inden for eksisterende ramme

3. klasse: Trivselssamtale med skolesundhedsplejersken

I skolesundhedsplejerskens eksisterende tilbud er der samtaler i 0., 6. og 9. klasse. En videreførelse af trivselssamtalen i 3. klasse inden for eksisterende

¹<https://web.firstagenda.com/committees/723/agenda/1859921/item/16838948/document/36744116#/>

de ramme kan ske ved at rykke 6. klassesamtalen til f.eks. en 4. klassesamtale, således, at der er sundhedsplejesamtale i 0., 4. og 9. klasse. Muligheder og konsekvenser ved dette skitseres nedenfor.

29. maj 2020
Side 4 af 5

Formålet med sundhedsplejens alkoholindsats i 3. klasse er, at flere af de børn og unge i Aarhus Kommune, som vokser op med alkoholproblemer i familien, bliver opsporet og tilbudt hjælp, mhp. at begrænse de skadelige følgevirkninger. En 4. klassesamtale med sundhedsplejersken kan derfor være med til at sikre en tidligere opsporing og indsats end ved 6. klassesamtaler. Derudover sker udvikling af overvægt i høj grad i præ-puberteten, hvorfor det vurderes, at et sundhedsplejebesøg i 4. klasse kan være positivt for opsporing af begyndende overvægt og det stigende overvægtsproblem, som vi ser i de kommunale overvægtstal. En 4. klassesamtale kan derfor for nogle børn medvirke til en tidlig indsats overfor overvægt end ved 6. klassesamtale, ligesom der kan sættes ind med et tidligere fokus på barnets trivsel i hjemmet.

Det kan være vanskeligt at samle sundhedsplejens indsatser i hhv. i 3. klasse og 6. klasse til én indsats i 4. klasse, da udgangspunktet for de to indsatser er forskellige. Indsatsen i 3. klasse består af gruppesamtaler af 30 min. varighed med 4-6 elever, der tager udgangspunkt i emnerne trivsel i hjemmet, trivsel i skolen, sygdom, skilsmisse, alkoholproblemer i familien, venskaber i skolen. Efterfølgende er der individuelle samtaler, der starter med at eleven måles og vejes. Samtalen tager udgangspunkt i elevens besvarelse af et spørgeskema med 9 spørgsmål om trivsel, skole og hjælp fra voksen og varer 10 min. Indsatsen i 6. klasse består af højde- og vægtmåling, synsprøve og en individuel sundhedssamtale med udgangspunkt i spørgeskema med 38 spørgsmål omhandlende den unges trivsel, krop og bevægelse, helbred, hygiejne, søvn, mad og måltider, pubertet, fritid og skolen. Der er afsat 25 min. En væsentlig forskel på 3. og 6. klassebesøget er variationen af temaer, som samtalen tager udgangspunkt i. I 6. klasse gennemføres en synstest ligesom der er øget fokus på eleven selv i 6. klasse. For at leve op til Sundhedsstyrelsens anbefalinger skal der forsat gennemføres synstest i 6. klasse. Dette vil kræve en konsultation af kortere varighed som skal finansieres.

Sundhedsplejerskerne oplever, at udfordringer i 6. klasse både er af mental og fysisk karakter, mens det i 3. klasse overvejende er af fysisk karakter eller omhandlende forhold i familien. Flere emner i 6. klasse er ikke relevante i 4. klasse, ligesom udfordring af spørgeskemaet til elever vil blive udfordret pba. længde og sværhedsgrad af spørgsmål ift. elevernes alder. Derudover er spørgeskemaet i 6. klasse indsamlet siden skoleåret 2017/2018, hvorfor sammenligningsgrundlaget tilbage i tid går tabt som konsekvens af at fjerne 6. klassebesøg.

Med trivselssamtalen i 3. klasse i investeringsmodellen har eleverne haft individuelle samtaler med sundhedsplejersken i 0., 3., 6. og 9. klasse. Ved samtaler i 0., 4. og 9. klasse, vil der være et stort hul fra 4. til 9. klasse, hvilket kan være problematisk, da der sker meget med eleverne i denne periode. Særligt samtalen i 6. klasse er væsentligt, da eleverne ikke møder andre voksne at tale med i skolen udover deres lærere i 6. klasse. I 3. klasse er der pædagoger fra SFO'en.

Til orientering vil den forebyggende samtale med sundhedsplejersken i 6. klasse ikke nødvendigvis medføre en opfølgende indsats. Det afhænger af udfordringernes omfang. Men for mange elever giver samtalerne en fornemmelse af at blive lyttet til.

29. maj 2020
Side 5 af 5

5. klasse: Workshoppem "Tal om det"

Sundhed har undersøgt, om det vil være muligt at tilbyde 'Tal om det'-indsatsen til skolerne med egenbetaling. Lederen af 'Tal om det' fortæller, at driftsomkostninger ved tilbuddet er faste (næsten) uanset antallet af forløb. Hvis 'Tal om det' skal finansieres indenfor eksisterende ramme, kan det evt. ske gennem en "fast" bestilling på forløb, som finansieres af skolerne.

8. klasse: Workshoppem "Ung til yngre"

For denne indsats gælder samme udfordring som for 'Tal om det'-indsatsen. En individuel finansiering ved skolernes løbende bestilling af forløb vil skabe en usikkerhed i fht. efterspørgslen, hvilket er svært at forene med, at driftsomkostninger ved indsatsen i høj grad er faste. Hvis 'Ung til yngre' skal finansieres indenfor eksisterende ramme, kan det evt. ske gennem en "fast" bestilling på forløb, som finansieres af skolerne.

Udskolingen: Forældrevejledning om Rusmidler, herunder alkohol

Vedligeholdelse af materiale, tryk af materiale, kursusgange til undervisning af lærere samt projektledelse varetages indenfor eksisterende midler i Pædagogik, Undervisning og Fritid.

4. Videre proces og kommunikation

Den videre proces afhænger af Rådmandens beslutning.

Ved omprioritering inden for eksisterende ramme kræver det en implementeringsperiode for omlægning af sundhedsplejersens tilbud inden det træder i kraft i august 2021. Der skal i den forbindelse være en opmærksomhed på, at der skal tilføjes ressourcer til obligatorisk synstest i 6. klasse. For 'Tal om det' og 'Ung til yngre' skal der flyttes et budget fra skolerne med virkning fra august 2021.

Punkt 5: Flere i folkeskolen – forslag til kommissorium (HBL)

Tid: 15 min.

Emne **Flere i folkeskolen – kommissorium**
Til Rådmandsmøde 18. juni 2020

8. juni 2020
Side 1 af 2

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen har sat punktet på dagsordenen, med henblik på, at rådmanden drøfter og godkender forslaget til kommissorium for Flere i folkeskolen (bilag 1).

Efter ønske fra rådmanden skal indsatsen vedr. Flere i folkeskolen etableres som et selvstændigt projekt. Der var på chefmødet den 8. april enighed om, at det er en opgave, der fordrer samarbejde på tværs i Børn og Unge og chefteamet besluttede, at der skal laves et kommissorium for opgaven, som skal godkendes på rådmandsmøde.

Vedhæftet er forslag til kommissorium til drøftelse og godkendelse på rådmandsmødet. PUF, Kommunikation og Børn og Unge-chef Stefan Møller Christiansen har været involveret i udarbejdelsen af kommissoriet.

På byrådsmødet den 25. marts 2020 fremsatte Socialdemokratiet et beslutningsforslag om, at flere skal vælge folkeskolen i Aarhus. Byrådet besluttede at fremsende forslaget til Børn og Unge med henblik på udarbejdelse af en indstilling. Etableringen af Flere i folkeskolen, som et selvstændigt projekt og indholdet i forslaget til kommissorium for arbejdet med Flere i folkeskolen (jf. bilag 1) vil indgå som en væsentlig del af svaret på Socialdemokratiets beslutningsforslag, der vil blive fremsendt til byrådet på den anden side af sommerferien.

Rådmanden har ønsket at få beskrevet muligheden for tidligere skoleindskrivning, som ligeledes er en indsats i relation til Flere i folkeskolen. Indsatsen vedrørende tidligere skoleindskrivning er under udarbejdelse, og planlægges til at blive dagsordensat på rådmandsmødet d. 23. juni.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

I forslaget til kommissorium for Flere i folkeskolen beskrives formålet med projektorganiseringen, de opgaver, der skal løses, projektorganiseringen og tidsplanen.

Det indstilles, at:

- Rådmanden drøfter og godkender forslaget til kommissoriet for Flere i folkeskolen (bilag 1).

BØRN OG UNGE

Strategi og Udvikling
Aarhus Kommune

Sagshåndtering

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte e-mail:
stije@aarhus.dk

Sag: 20/052839-2
Sagsbehandler:
Stine Jepsen

8. juni 2020
Side 2 af 2

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Der nedsættes en arbejdsgruppe, der sammen med Helle Bach Lauridsen som projektejer, er ansvarlige for at løse opgaverne, der er beskrevet i kommissoriet (jf. bilag 1).

4. Videre proces og kommunikation

Når rådmanden har godkendt kommissoriet, kan arbejdsgruppen påbegynde de opgaver, der er beskrevet i kommissoriet (jf. bilag 1)

Kommissorium for indsatsen Flere i folkeskolen

Målet med indsatsen Flere i folkeskolen er, at flere aarhusianske forældre og børn skal vælge folkeskolen som det naturlige første valg.

Formål

Formålet med at etablere Flere i folkeskolen som et selvstændigt projekt er at sikre en koordinering af de allerede eksisterende indsatser i Børn og Unge med den fælles intention, at flere aarhusianske forældre og børn skal vælge folkeskolen. Der skal skabes et samlet overblik over de eksisterende indsatser, og der skal foretages en vurdering af, om der er behov for supplerende tiltag.

De indsatser, der allerede er igangsat eller på vej til at blive det fortsætter, men skal indgå i det samlede overblik og koordinering under "paraplyen" Flere i folkeskolen. Særligt med henblik på at indsamle viden til brug i afdækningen af, om der er behov for justerede eller supplerende tiltag.

Under "paraplyen" 'Flere i folkeskolen' afdækkes og koordineres to typer af indsatser; lokale og centrale. Af centrale indsatser kan bl.a. nævnes; fortsættelse af de kommunikative indsatser og fortællinger under overskriften "RartAtVære", tidligere skoleindskrivning, den fælleskommunale alliance 'Flere i folkeskolen', inspirationskatalog med praksiseksempler på den gode sammenhæng mellem dagtilbud og skole. De erfaringer og den viden, der er fremkommet i forbindelse med undersøgelse af forventningerne til den nye skole i Gellerup samt arbejdet med sikring af skolens elevgrundlag, vil ligeledes blive inddraget.

Kortlægningen og indhentningen af viden fra egen organisation, forskning, andre kommuner samt afdækning af behov for iværksættelse af yderligere eller supplerende indsatser, skal resultere i en rapport til rådmanden med forslag til de primære indsatser med henblik på skabe en sammenhængende og fokuseret indsats for at få flere aarhusianske forældre og børn til at vælge folkeskolen.

Da forældre træffer beslutning om valg af skole, mens barnet går i dagtilbud, vil samarbejde mellem dagtilbud og skole, og hvordan det kan bidrage til, at flere vælger den lokale folkeskole, medtænkes og indgå som en vigtig del af arbejdet med Flere i folkeskolen. Der vil ligeledes være opmærksomhed på det arbejde, som bliver gjort for at sikre en høj kvalitet i SFO.

Udover de specifikke lokale og centrale indsatser, der har til formål at tiltrække og fastholde elever i folkeskolen er der to helt primære opgaver, der er afgørende for at nå målet om, at flere forældre og elever skal vælge folkeskolen.

Det drejer sig om den brede daglige drift og ledelse på den enkelte skole, herunder den pædagogiske kvalitet, arbejdet med trivsel og forældresamarbejde i både dagtilbud og skole og ikke mindst skolens "synlighed" og profilering i lokalområdet. Kommunikation er ligeledes afgørende. Det er af stor betydning, at vi kommunikerer om og synliggøre den indsats, som aarhusianske folkeskoler hver dag gør for at gøre en positiv forskel for børn, unge, forældre og lokalsamfund.

Opgaver

- Kortlægge eksisterende indsatser i Børn og Unge – centrale og lokale, der relaterer sig til arbejdet med det fælles mål om flere i folkeskolen. Herunder erfaringer fra skoler, der har øget deres egen-skoleandel samt viden fra tidligere undersøgelser i Børn og Unge.
- Koordinere eksisterende og nye indsatser, der hører under "paraplyen" Flere i folkeskolen
- Indsamle viden fra skolerne om, hvad deres plan/strategi er for at få flere til at vælge den lokale folkeskole, herunder skolernes inddragelse af bestyrelserne i det arbejde

- Indsamle viden om samarbejde mellem dagtilbud og skole, der har til formål at flere forældre vælger den lokale folkeskole.
- Indhente viden fra forskningen og andre kommuner om, hvad der virker ift. at få forældre til at vælge den lokale folkeskole, herunder samarbejde ml. dagtilbud og skole
- Indhente viden fra egen organisation, forskningen og andre kommuner om, hvad der virker ift. At fastholde eleverne i udskolingen
- Afdække om der er behov for supplerende indsatser eller styrkelse af nuværende indsatser bl.a. i dialog med skoler med faldende egenskoleandel og med dagtilbud.
- Løbende samarbejde og dialog med relevante interessenter fx skolenetværk, dagtilbudsnetværk, relevante skoler og dagtilbud, distriktsmøder, Børn og Unge-udvalget, Børne- og ungebyrådet, Danske Skole Elever, de faglige organisationer og lederforeninger.
- Udarbejde rapport til rådmanden, der indeholder; resultatet af kortlægningen, den indsamlede viden samt afdækningen af behov for yderligere eller supplerende indsatser og som munder ud i konkrete forslag til et mere fokuseret arbejde i relation til "Flere i folkeskolen".

Organisering

Helle Bach Lauridsen er projektansvarlig for Flere i folkeskolen, herunder rapportering til chefteam og rådmand om projektstatus. Sekretariatet leverer projektledelsen.

Relevante afdelinger i Fællesfunktionerne leverer arbejdskraft til arbejdsgruppen. Arbejdsgruppemedlemmerne er ansvarlige for forskellige arbejdsopgaver jf. opgaver ovenfor. Der kan løbende blive behov for at inddrage andre afdelinger i Fællesfunktionerne.

Tidsplan

Arbejdsgruppen begynder med at kortlægge allerede eksisterende indsatser – lokale og centrale - i Børn og Unge fra august 2020. Kortlægningen er udgangspunktet for koordinering og det videre arbejde med at afdække, om der er behov for supplerende indsatser eller styrkelse af nuværende indsatser.

Kortlægningen og indhentningen af viden fra egen organisation, forskning, andre kommuner samt afdækning af behov for iværksættelse af yderligere eller supplerende indsatser resulterer i en rapport til rådmanden. Rapporten skal indeholde forslag til fokuserede og evt. justerede indsatser. Rådmanden beslutter, hvilke forslag, der skal arbejdes videre med.

Der vil løbende blive rapporteret om arbejdet til chefteamet og til rådmanden i det omfang der ønskes.

De indsatser, der er i gang fortsætter, andre vil hurtigt kunne iværksættes fx som prøvehandling eller som opfølgning på tidligere indsatser. Chefteamet og rådmanden vil løbende blive involveret i evt. beslutninger om at iværksætte nye eller supplerende indsatser.

Opgave (jf. ovenfor)	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.
Kortlægning- Lokale og centrale indsatser – skole og dagtilbud						
Koordinering af indsatser						
Indsamle viden fra skolerne om deres strategi for øget egenskoleandel, herunder deres inddragelse af bestyrelsen i arbejdet						
Indhente viden om samarbejde						

ml. dagtilbud og skole						
Indhente viden fra forskningen og andre kommuner						
Indhente viden om fastholdelse i udkolingen						
Afdække behov for supplerende indsatser						
Løbende samarbejde og dialog med interessenter						
Udarbejde rapport						
Afl levering af rapport med forslag til rådmand						

Deltagere i arbejdsgruppen

Kommunikation:

PUF:

Sekretariatet:

Camila Gam Andersen

Rikke Slot

Stine Jepsen

Punkt 6: Forberedelse til byrådsmøde den 24. juni 2020

Punkt 7: Eventuelt